

Fremsat den 12. maj 2022 af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)

Forslag

til

Lov om ændring af dagtilbudsloven, folkeskoleloven, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for forberedende grunduddannelse

(Særlige pasnings- og undervisningsmuligheder af fordrevne børn og unge fra Ukraine)

§ 1

I dagtilbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 454 af 19. april 2022, som ændret ved lov nr. 1162 af 8. juni 2021, lov nr. 2594 af 28. december 2021 og lov nr. 2595 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen beslutter på baggrund af en konkret, individuel vurdering, om børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, uanset bestemmelserne i stk. 1, 2 og 4, skal have foretaget en sprogvurdering.«

2. I § 11, stk. 6, indsættes som 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke har fået en sprogvurdering efter stk. 2 og 4, jf. stk. 3, 3. pkt., gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.«

3. I § 11, stk. 8, indsættes som 2. pkt. og 3. pkt.:

»Kravet efter 1. pkt. gælder ikke børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Omfanget af disse børns sprogstimulering skal på baggrund af sprogvurderingen efter stk. 2 og 4 fastsættes ud fra barnets behov.«

4. Efter § 22 a indsættes i *kapitel 3*:

»Særtilbud i form af et dagtilbud

§ 22 b. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dagtilbud etableret efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, drives som et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Stk. 2. For særtilbud efter stk. 1, som er drevet af en privat leverandør efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3 og 4, og § 21, stk. 3, kan kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 alene træffes efter anmodning fra tilbuddet.

Stk. 3. Hovedsproget i særtilbud efter stk. 1 kan uanset bestemmelsen i § 22 a, stk. 1, være ukrainsk. Børn i disse tilbud skal introduceres til det danske sprog.

Stk. 4. Særtilbud efter stk. 1 er uanset bestemmelsen i § 8, stk. 1, ikke omfattet af krav om udarbejdelse af en pædagogisk læreplan. I disse tilbud skal arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse ske med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, jf. § 8, stk. 2.

Befordring til børn mellem hjem og dagtilbud mv.

§ 22 c. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde befordring mellem hjem eller dettes nærhed og dagtilbud til børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.«

5. I § 27 c, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»I særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine,

jf. § 22 b, stk. 1, kan alene forældre til disse børn uanset stk. 1 tilkendegive ønske om optagelse.«

6. I § 44 a indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Kravene efter stk. 1, nr. 1-3, om optagelse i obligatorisk læringstilbud gælder ikke for børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

7. I § 80, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Tilskud til privat pasning til forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan gives til en anden aldersgruppe.«

8. I § 81 b indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan uanset stk. 1 beslutte, at kravet om dansk som hovedsprog efter stk. 1, 1. pkt., ikke gælder for private pasningsordninger, hvor der indgås aftale om pasning af børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. I disse ordninger kan hovedsproget være ukrainsk.«

9. I § 87, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kravene om tilstrækkelige danskundskaber efter stk. 1, nr. 1, og om ophold i riget efter stk. 1, nr. 4, ikke gælder for forældre, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

10. I § 99, stk. 1, nr. 8, ændres »eller § 9 c, eller« til: »eller § 9 c,« og i § 99, stk. 1, nr. 9, ændres »9 e.« til »§ 9 e.«

11. I § 99, stk. 1, indsættes som nr. 10 og 11:

- »10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller
- 11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

§ 2

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1887 af 1. oktober 2021, som ændret ved § 13 i lov nr. 1746 af 27. december 2016, § 1 i lov nr. 209 af 5. marts 2019, lov nr. 2047 af 14. november 2021 og § 1 i lov nr. 567 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 6, indsættes som 6. pkt.:

»Elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, indgår ikke ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder, og krav om aflæggelse af sprogprøver, jf. 3. pkt., for disse elever kan fraviges.«

2. I § 5 indsættes som stk. 8:

»Stk. 8. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om elevtal i undervisningen i dansk som andetsprog, fritagelse for undervisningen i fag, undtagen dansk og matematik, og antal undervisningstimer, samt modtagelsesklassers omfang med hensyn til klassetrin for elever med op-

holdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

3. I § 11 a, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»Elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, indgår ikke ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder.«

4. I § 11 a, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Krav om aflæggelse af sprogprøver, jf. 1. pkt., for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan fraviges.«

5. Efter § 22 indsættes:

»§ 22 a. En kommunalbestyrelse kan for elever, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, henvise til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, hvis der er indgået overenskomst med

- 1) en anden kommunalbestyrelse om undervisning i den anden kommunes skoler, herunder kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine,
- 2) en fri grundskole eller
- 3) for så vidt angår undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse

Stk. 2. En kommunalbestyrelsen kan for elever omfattet af stk. 1 henvise til undervisning på 7.-9. klassetrin efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, hvis der er indgået overenskomst herom med en institution omfattet af stk. 1, nr. 3.

Stk. 3. Den henvisende kommunalbestyrelse har ansvaret for og skal føre tilsyn med undervisningen i skoler omfattet af stk. 1, nr. 3.

Stk. 4. Finansieringen af undervisning for elever omfattet af stk. 1 er et anliggende mellem den henvisende kommunalbestyrelse og den anden kommunalbestyrelse eller den pågældende skole eller institution.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten, der er nævnt i stk. 1.«

§ 3

I lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1752 af 30. august 2021, som ændret ved lov nr. 1562 af 27. december 2019 og lov nr. 2532 af 22. december 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 1 indsættes som stk. 8:

»Stk. 8. Institutioner, der er nævnt i stk. 1, kan efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. § 22 a, stk. 1, i lov om folkeskolen. Institutioner med ledig kapacitet skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen stille kapaciteten til rådighed herfor.«

§ 4

I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1753 af 30. august 2021, som ændret ved lov nr. 1562 af 27. december 2019, lov nr. 2055 af 16. november 2021, lov nr. 2152 af 27. november 2021, lov nr. 2532 af 22. december 2021 og lov nr. 324 af 16. marts 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 1 indsættes som *stk. 6*:

»Stk. 6. Institutioner, der er nævnt i stk. 1, kan efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1. Institutioner med ledig kapacitet skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen stille kapaciteten til rådighed herfor.«

§ 5

I lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 9. august 2021 foretages følgende ændring:

1. I § 1, *stk. 2*, indsættes som *nr. 5*:

»5) Efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1. Institutioner med ledig kapacitet skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen stille kapaciteten til rådighed herfor.«

§ 6

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1656 af 9. august 2021, som ændret ved § 1 i lov nr. 397 af 2. maj 2018, § 1 i lov nr. 563 af 7. maj 2019 og § 2 i lov nr. 567 af 10. maj 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 1, *stk. 4*, indsættes som *2. pkt.*:

»§ 5, stk. 6, 6. pkt., i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 11, stk. 3, 3. pkt., § 11, stk. 6, 2. pkt., § 11, stk. 8, 2. og 3. pkt., overskriften før § 22 b, § 22 b, overskriften før § 22 c, § 22 c, § 27, stk. 2, 2. pkt., § 44 a, stk. 6, § 80, stk. 2, 2. pkt., § 81 b, stk. 4, og § 87, stk. 2, 2. pkt., i dagtilbudsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1-9, § 5, stk. 6, 6. pkt., § 5, stk. 8, § 11 a, stk. 1, 4. pkt., § 22 a, i folkeskoleloven, som affattet ved denne lovs § 2, § 1, stk. 8, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som affattet ved denne lovs § 3, § 1, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved denne lovs § 4, § 1, stk. 2, nr. 5, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, som affattet ved denne lovs § 5, og § 1, stk. 4, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., som affattet ved denne lovs § 6, ophæves den 17. marts 2024, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan, hvis udlændinge- og integrationsministeren i medfør af § 3, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, fastsætter regler om, at opholdstilladelse forlænges til den 17. marts 2025, fastsætte, at ophævelsen af § 11, stk. 3, 3. pkt., § 11, stk. 6, 2. pkt., § 11, stk. 8, 2. og 3. pkt., overskriften før § 22 b, § 22 b, overskriften før § 22 c, § 22 c, § 27, stk. 2, 2. pkt., § 44 a, stk. 6, § 80, stk. 2, 2. pkt., § 81 b, stk. 4, og § 87, stk. 2, 2. pkt., i dagtilbudsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1-9, § 5, stk. 6, 6. pkt., § 5, stk. 8, § 11 a, stk. 1, 4. pkt., § 22 a, i folkeskoleloven, som affattet ved denne lovs § 2, § 1, stk. 8, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som affattet ved denne lovs § 3, § 1, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved denne lovs § 4, § 1, stk. 2, nr. 5, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, som affattet ved denne lovs § 5, § 1, stk. 4, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., som affattet ved denne lovs § 6, udskydes til et senere tidspunkt, dog ikke senere end til den 17. marts 2025.

§ 8

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Hjemmel til at oprette særtilbud i form af et dagtilbud til børn fra Ukraine
 - 2.1.1 Gældende ret
 - 2.1.1.1. Indholdsmæssige krav til dagtilbud, forældreindflydelse, frokostordning m.v.
 - 2.1.1.2. Etablering og drift af dagtilbud
 - 2.1.1.3. Optagelse i dagtilbud, pasningsgaranti, plads i dagtilbud i anden kommune samt opsigelse
 - 2.1.1.4. Kommunalt tilskud og forældrenes egenbetaling i dagtilbud
 - 2.1.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2. Fravigelse af gældende regler i dagtilbudsloven for fordrevne børn og forældre fra Ukraine, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.
 - 2.2.1. Fravigelse af regler om sprogvurdering og sprogstimulering af børn i og uden for dagtilbud
 - 2.2.1.1 Gældende ret
 - 2.2.1.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.2. Fravigelse af regler om obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til 1-årige børn mv. fra udsatte boligområder, der ikke er optaget i et dagtilbud
 - 2.2.2.1 Gældende ret
 - 2.2.2.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Fravigelse af krav om dansk som hovedsprog i private pasningsordninger og mulighed for at give tilskud til anden aldersgruppe
 - 2.2.3.1 Gældende ret
 - 2.2.3.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.4. Fravigelse af krav om tilstrækkelige danskkundskaber og forudgående ophold i Danmark i 7 ud af de seneste 8 år for tilskud til pasning af egne børn
 - 2.2.4.1 Gældende ret
 - 2.2.4.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.5. Hjemmel til at tilbyde befordring mellem hjem og et dagtilbud
 - 2.2.5.1 Gældende ret
 - 2.2.5.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.3. Fravigelse af gældende regler i folkeskoleloven for fordrevne børn og forældre fra Ukraine, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine
 - 2.3.1. Sprogprøver og sprogstimulering
 - 2.3.1.1. Gældende ret
 - 2.3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3.2. Fravigelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog
 - 2.3.2.1. Gældende ret
 - 2.3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3.3. Mulighed for tværgående kommunal organisering af modtagelsesklasser og henvisning af fordrevne børn og unge fra Ukraine til en række institutioner kapacitet til modtagelse
 - 2.3.3.1 Gældende ret
 - 2.3.3.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.4. Supplerende redskaber for tilvejebringelse af kapacitet til modtagelse af fordrevne børn og unge fra Ukraine
 - 2.4.1 Gældende ret
 - 2.4.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Ruslands invasion af Ukraine den 24. februar 2022 har allerede nu ført til det største antal fordrevne i Europa i nyere tid.

Danmark står som følge af krigen i Ukraine foran en ekstraordinær stor tilstrømning af fordrevne, og en stor del af disse er børn og unge. Det konkrete antal og hastigheden af tilstrømningen fra Ukraine kan blive så stor, at den vil udgøre en markant udfordring for landets kommuner, og det er derfor nødvendigt at give kommunerne nye handlemuligheder for lokale løsninger i modtagelsen af fordrevne børn og unge i dagtilbud og grundskoler mv.

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne børn og unge fra Ukraine efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til dagtilbud og undervisning. Det vil lægge et stort pres på kommunerne, som har ansvaret for at stille dagtilbud og grundskole til rådighed for alle børn og unge. Opholdstilladelserne meddeles med henblik på midlertidigt ophold og tidsbegrænses til den 17. marts 2024. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at opholdstilladelserne kan forlænges til den 17. marts 2025.

Ingen ved, hvor længe konflikten i Ukraine kommer til at vare, og hvornår Ukraine igen er trygt nok til, at de fordrevne kan vende hjem. I mellemtiden har vi som samfund pligt til at støtte de børn og unge, der kommer til Danmark, og sikre, at de har de bedst mulige forudsætninger for at knytte venskaber og have et så normalt børneliv som muligt, under hensynstagen til den særlige situation gruppen står i.

Opgaven for kommunerne er kompleks og omfattende, og behovet for at fokusere på forhold, der kan styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel, er stor.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold

efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Kommunerne er i varierende grad udfordrede på kapaciteten på dagtilbuds- og grundskoleområdet, både med hensyn til lokaler og med hensyn til pædagoger og undervisere. Nogle kommuner oplever et pres på pasningsgarantien, hvor kommunen har svært ved at tilbyde en plads i et dagtilbud inden for de frister, der følger af dagtilbudsloven, eller klasseloftet er allerede højt, så mulighederne for at tage flere elever ind i de almindelige klasser allerede af den grund er begrænsede.

Samtidig kan tilstrømningen fra Ukraine blive så stor, at det udfordrer skolesystemet. I et scenarie, hvor Danmark får to procent af de fordrevne fra Ukraine, der er rejst ud af landet, svarende til omkring 100.000 personer ville der være omkring 25.000 børn i den skolepligtige alder. En skoleårgang er normalt på ca. 60-65.000 elever, så 25.000 yderligere elever vil være en markant forøgelse af presset på kommunernes kapacitet.

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne har den 21. april 2022 indgået aftale om øget fleksibilitet i modtagelsen af fordrevne børn og unge fra Ukraine på børne- og undervisningsrådet.

Med aftalen gives øget fleksibilitet til kommunerne, så den enkelte kommune enten selv eller i samarbejde med andre kommuner kan identificere de bedst mulige lokale løsninger. Lokal fleksibilitet skal give kommunerne mulighed for at op- og nedskalere tilbud efter behov.

Samtidig er der behov for at skabe nogle rammer, som giver de fordrevne børn og unge fra Ukraine de forudsætninger, de skal have for at lykkes, uanset om de snart kan vende tilbage til Ukraine, eller deres ophold i Danmark måtte blive af længere varighed.

Det er derfor vigtigt, at de fordrevne børn og unge får gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her uden at give afkald på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet. Det skal blandt andet muligheden for at

oprette særlige tilbud kun for fordrevne børn og unge fra Ukraine sikre. Intentionen er samtidig, at fordrevne børn og unge fra Ukraine kan overgå til almenområdet efterhånden, som kommunen i samarbejde med det enkelte barn, den unge og dets forældre vurderer, at barnet eller den unge er klar til det.

Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne har til hensigt at løse den umiddelbart forestående situation, og at situationen er en anden, såfremt der ikke er udsigt til fred i Ukraine efter et år eller mere. Det fremgår videre af aftalen, at aftalepartierne er enige om løbende at følge situationen og tage højde for, at der er et kort og et langt sigte i forhold til at håndtere de ukrainske børn og unge. Det er i forlængelse heraf aftalt, at aftalepartierne afholder et statusmøde i august 2022 og igen ved udgangen af 2022, og såfremt situationen har forandret sig og kræver afskaffelse af de elementer eller indførelse af nye, kan et almindeligt flertal i Folketinget beslutte sig herfor.

Efter aftalen vil loven skulle træde i kraft hurtigst muligt. Lovgivningen vil endvidere skulle være omfattet af en solnedgangsklausul, der sikrer parallelitet til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, dvs. udløb den 17. marts 2024 med mulighed for administrativ forlængelse til den 17. marts 2025. En administrativ forlængelse af lovgivningen vil forudsætte en samtidig forlængelse af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, samt tilslutning fra aftalepartierne. Aftalepartierne er endvidere enige om, at aftalen vil skulle udmøntes ved hastebehandling af lovforslaget, idet lovforslaget forventes fremsat i maj 2022. Efter aftalen skal aftalepartierne følge udviklingen tæt og har mulighed for at ændre aftalen ved et flertal.

Det foreslås på den baggrund med dette lovforslag, at der etableres fleksibilitet til kommunerne til lokalt at organisere dagtilbud og folkeskoletilbud til fordrevne børn og unge fra Ukraine i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov ved at fravige en række gældende regler i dagtilbuds- og folkeskoleloven, etablere nye særlige tilbud på dagtilbudsområdet og skabe supplerende redskaber for tilvejebringelse af kapacitet.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hjemmel til at oprette særtilbud i form af et dagtilbud til børn fra Ukraine

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Indholdsmæssige krav til dagtilbud, forældreindflydelse, frokostordning m.v.

I lovens § 7 er fastsat formålet for dagtilbuddene. Det fremgår bl.a. heraf, at dagtilbuddene skal fremme børns trivsel, læring udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer

deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati, herunder bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed og integration i det danske samfund. Dagtilbud skal samarbejde med forældrene om at give børn omsorg, sikre gode overgange m.v.

Det følger af §§ 8 og 9, at alle dagtilbud skal udarbejde en pædagogisk læreplan med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag, seks læreplanstemaer samt pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år, og evalueringen skal offentliggøres.

I §§ 11 og 12 er fastsat regler om sprogvurdering og sprogstimulering. Der er forskellige regler for sprogvurdering afhængig af, om barnet er optaget i et dagtilbud eller ej. Herudover er der forskellige regler for sprogstimulering afhængig af, om barnet er et- eller tosproget. Forældre har pligt til at lade deres barn deltage i sprogvurderingen og en eventuel sprogstimulering eller i en sprogstimulering, der står mål hermed. Kommunen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, såfremt pligten ikke overholdes.

Efter §§ 14 og 15 skal forældre have adgang til at oprette en forældrebestyrelse i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner samt i den kommunale dagpleje. I loven er fastsat en minimumskompetence for forældrebestyrelsen, herunder at de bl.a. fastsætter principper for dagtilbuddets arbejde, for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem og for anvendelsen af en budgetramme, den skal inddrages i arbejdet med den pædagogiske læreplan og har indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale.

Det følger af lovens § 16, at der i kommunale dagtilbud samt selvejende og udliciterede daginstitutioner efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen skal fastsættes vedtægter for styrelsen af tilbuddene. I selvejende og udliciterede daginstitutioner skal vedtægten godkendes af kommunalbestyrelsen. Herudover fremgår det, at kommunalbestyrelsen ikke kan overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejds giverkompetence, til en forældrebestyrelse. Dette indebærer bl.a. opgaver som at føre tilsyn med forholdene i dagtilbuddene, at træffe afgørelse om optagelse af børn i dagtilbuddet, tildele fripladstilskud og fastsætte forældrebetaling m.v.

I § 16 a og § 16 b er der fastsat regler om et sundt frokostmåltid i daginstitutioner. Det følger bl.a. af § 16 a, at alle børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner som udgangspunkt skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at børn i visse tilfælde kan fritages, ligesom de kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen. Det følger af § 16 b, at forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner eller forældrene i den enkelte enhed og for-

ældrene i privatinstitutioner kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid.

Efter § 17 kan forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner eller forældre i den enkelte enhed eller i en privatinstitution, der har fravalgt et sundt frokostmåltid, beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning eller en forældrearrangeret madordning. De enkelte forældre beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokost- eller madordning.

2.1.1.2. Etablering og drift af dagtilbud

Det følger af lovens § 19, at dagtilbud etableres som daginstitutioner, som kan bestå af flere enheder. Daginstitutioner kan drives af kommuner som kommunale daginstitutioner eller af private leverandører som enten selvejende eller udliciterede daginstitutioner efter aftale med kommunalbestyrelsen eller som privatinstitution med etableringsret. En privatinstitution, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens godkendelseskriterier, har efter § 20 krav på godkendelse. De kommunale godkendelseskriterier skal baseres på kommunens krav til egne daginstitutioner og må hverken være mere lempelige eller restriktive. Kommunalbestyrelsen kan endvidere stille krav om driftsgaranti og depositum.

Det følger af lovens § 21, at dagtilbud ligeledes kan etableres som dagpleje i dagplejerens eller børnenes private hjem eller i andre lokaler i børnenes hjemlige miljø. Dagpleje kan drives af kommuner som kommunal dagpleje eller af private leverandører som privat dagpleje efter aftale med kommunalbestyrelsen. Efter lovens § 22 skal kommunalbestyrelsen godkende private hjem og andre lokaler til brug for dagpleje. Der kan i den enkelte dagpleje modtages op til fem børn. Varetages dagplejen af flere personer, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der kan modtages op til ti børn.

Efter § 22 a skal hovedsproget i dagtilbud være dansk bortset fra i daginstitutioner oprettet af det tyske mindretal. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at hovedsproget i daginstitutioner kan være engelsk, tysk eller fransk, hvis kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer.

2.1.1.3. Optagelse i dagtilbud, pasningsgaranti, plads i dagtilbud i anden kommune samt opsigelse

I lovens §§ 23-25 er der fastsat bestemmelser om pasningsgaranti. Det fremgår bl.a. heraf, at alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse tilbyde pasningsgaranti på alle hverdage med undtagelse af den 5. juni og den 24. december i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3. Kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise plads i et alderssvarende dagtilbud til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Hvis forældrene ønsker en plads i umiddelbar forlængelse af de 26 uger, har kommunalbestyrelsen en frist på yderligere 4 uger. Der er endvidere fastsat en række sanktioner, der iværksættes, såfremt kommunerne ikke kan efterleve pasningsgarantien. Dette

omfatter bl.a. alternative tilskud i forhold til det konkrete barn samt en generel forhøjelse af tilskuddet til alle børn i kommunen. Øvrige regler om, hvilke frister der gælder i relation til pasningsgaranti, er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud, jf. bekendtgørelse nr. 2058 af 15. november 2021.

Efter dagtilbudslovens § 26 træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om optagelse i dagtilbud. Dog træffer en privatinstitution afgørelse om optagelse i privatinstitutionen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og udliciterede daginstitutioner og private dagplejere helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen.

Det følger af dagtilbudslovens § 27, at henholdsvis kommunalbestyrelsen, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence samt privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud. Retningslinjerne må ikke være i strid med almindelige retsgrundsætninger, herunder lighedsgrundsætningen og forbuddet mod at diskriminere på grund af race, køn, religion og lignende.

Kommunalbestyrelsen skal inden for rammerne af retningslinjerne anvise plads efter anciennitet. Selvejende og udliciterede daginstitutioner med optagelseskompetence samt privatinstitutioner kan kun i få tilfælde afvise at optage børn, herunder hvis der ikke er plads i institutionen. Efter dagtilbudslovens § 27 a skal ansøgning om optagelse til en plads i dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, indgives ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed. Kommunalbestyrelsen kan dog tilbyde, at ansøgning kan indgives på anden måde, såfremt der foreligger særlige forhold.

Det følger af dagtilbudslovens § 27 b, at forældre, hvoraf en eller begge afholder fravær i medfør af barselsloven, har ret til en deltidsplads på 30 timer om ugen i et dagtilbud. Retten til deltidspladsen bortfalder, hvis fraværperioden afbrydes, eller fraværet på anden vis ophører. Forældre kan dog beholde deltidspladsen, hvis fraværet afbrydes af en periode af mindre end 5 ugers varighed. Kommunalbestyrelsen, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence samt privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for anvendelse af deltidspladser.

Efter dagtilbudslovens § 27 c skal forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønske om deres barns optagelse i og mulighed for at komme på venteliste til alle daginstitutioner eller enheder i daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, og alle dagplejehjem efter § 21, stk. 2 og 3, i opholdskommunen og i en anden kommune. Mulighed for at tilkendegive ønske om optagelse i og mulighed for at komme på venteliste gælder én gang til et dagtilbud målrettet aldersgruppen 0-2 år og én gang til et dagtilbud målrettet aldersgruppen fra 3 år og frem til skolestart. Forældre kan endvidere lade barnet blive stående på en venteliste, selv om barnet som følge af pasningsgarantien har fået en plads i et andet dagtilbud.

Efter dagtilbudslovens § 28 har alle børn adgang til at blive optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen. De nærmere regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud, jf. bekendtgørelse nr. 2058 af 15. november 2021. Alle børn har i forbindelse med flytning til en anden kommune ret til at bevare en plads i et dagtilbud.

Det følger af dagtilbudslovens § 29, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsig børn, der er optaget i et dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, medmindre barnet tilbydes et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud. Ved vurderingen af, om der er tale om et andet tilsvarende dagtilbud, kan der lægges vægt på normering, åbningstid, aktiviteter, tilsyn m.v. Ved andet relevant tilbud forstås, at kommunalbestyrelsen kan flytte et barn til et andet tilbud efter denne eller anden lovgivning, forudsat at det pågældende tilbud må anses som relevant i forhold til bl.a. barnets alder, modenhed og behov for støtte. Privatinstitutioner kan ikke opsig børn fra en plads i en privatinstitution, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde. Kommunalbestyrelsen og privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn i dagtilbud.

Endelig følger det af dagtilbudslovens § 30, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om depositum og driftsgaranti, pasningsgaranti og frister for anvisning af plads, regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner m.v. De nærmere regler herfor er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud, jf. bekendtgørelse nr. 2058 af 15. november 2021.

2.1.1.4. Kommunalt tilskud og forældrenes egenbetaling i dagtilbud

Det følger af lovens § 31, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud efter lovens § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2, i opholdskommunen.

Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbudenes vedtagne budgetter. Midler fra puljer udmøntet af børne- og undervisningsministeren skal ikke indgå ved fastsættelsen af kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling, medmindre børne- og undervisningsministeren har fastsat regler om, at midlerne i konkrete tilfælde skal indgå.

I § 32 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner. Det fremgår bl.a. heraf, at tilskud til forældre med børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter.

Ved optagelse i kommunale, selvejende eller udliciterede

daginstitutioner beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

Herudover er der fastsat øvrige regler om, hvordan kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling fastsættes, herunder hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen.

I dagtilbudslovens § 32 a er fastsat regler om forældrenes afholdelse af udgifter til et sundt frokostmåltid i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner efter dagtilbudslovens § 16 a, stk. 1. Det følger heraf, at udgiften til et sundt frokostmåltid afholdes af forældrene. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling. Herudover er der fastsat regler om, hvordan forældrenes betaling og kommunalbestyrelsens eventuelle tilskud skal opgøres.

I dagtilbudslovens §§ 33 og 34 er fastsat regler om tilskud og forældrenes egenbetaling i henholdsvis kommunal og privat dagpleje.

Det fremgår af § 33, at kommunalbestyrelsens tilskud til forældre med børn i kommunal dagpleje skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, eksklusive ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling beregnes på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje. Herudover fremgår det af § 34, at kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn til privat dagpleje. Tilskuddet fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter.

2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Regeringen har sammen med Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne den 21. april 2022 indgået aftale om at give kommunerne øget fleksibilitet i forbindelse med modtagelsen af fordrevne børn og unge fra Ukraine.

Kommunerne er i varierende grad udfordrede på kapaciteten på dagtilbudsområdet både i relation til egnede lokaler, ligesom det i en længere periode i bestemte geografiske dele af Danmark har været vanskeligt at rekruttere pædagogisk personale.

Kommunerne forventes at skulle modtage et større antal fordrevne børn fra Ukraine, som kan medføre yderligere pres på kapaciteten, hvilket vil kunne skabe risiko for, at kommunerne ikke vil kunne opfylde pasningsgarantien og tilbyde de forældre, som ønsker det, en plads i et dagtilbud.

Hovedparten af de familier, herunder børn, der har opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine formodes at have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og forældre vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Det er derfor nødvendigt at give kommunerne nye handlemuligheder for lokale løsninger i modtagelsen af disse børn.

Det foreslås på den baggrund, at kommunerne som noget nyt får hjemmel til at etablere såkaldte særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser i særtilbuddet er forbeholdt børn med ophold efter lov nr. 324 af 16/03/2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine (herefter fordrevne børn fra Ukraine). Tilbuddene vil kunne være daginstitutioner, enheder i daginstitutioner og dagpleje.

Særtilbud i form af et dagtilbud vil som udgangspunkt være dagtilbud med de krav, der efter dagtilbudsloven er fastsat til dagtilbud, herunder at særtilbud vil være omfattet af dagtilbudslovens formålsbestemmelse for dagtilbud, regler om støtte til børn, sund frokost, adgang til forældrebestyrelse mv, ligesom kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling for en plads i et særtilbud vil skulle ske i henhold til gældende regler i dagtilbudsloven.

Det foreslås i forlængelse heraf, at der i forhold til udvalgte områder vil skulle gælde andre regler for særtilbud i form af et dagtilbud, end der gælder for almene dagtilbud efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-5, og § 21, stk. 2 og 3.

For at skabe mest mulig tryghed for børnene samt understøtte og udvikle børnenes ukrainske sprog og identitet foreslås det, at hovedsproget i særtilbud vil kunne være ukrainsk.

Forslaget skal understøtte ukrainske børns tryghed og trivsel ved, at der i særtilbud kan tales et sprog, de forstår eller genkender, ligesom børnene på den måde får mulighed for at tale, høre og udvikle deres ukrainske sprog. Herudover vil det foreslåede krav om, at hovedsproget kan være ukrainsk, give kommunerne mulighed for at ansætte personer i særtilbud, som taler ukrainsk og som har pædagogiske kompetencer eller lyst til at arbejde med børn og dermed drage fordel af den arbejdskraft og de kompetencer, som de fordrevne forældre og andre personer med samme opholdsgrundlag måtte komme med.

Det foreslås, at særtilbud i form af et dagtilbud vil skulle introducere børnene til det danske sprog, så børnene som en integreret del af hverdagen på forskellig vis stifter bekendtskab med det danske sprog på en måde, så det danske sprog langsomt bliver genkendeligt og trygt for børnene, og børnene hermed får lyst til f.eks. at lege og være sammen med andre børn og voksne, som taler dansk.

Forslaget vil indebære, at børn i særtilbud i form af et dagtilbud ikke vil skulle have foretaget en sprogvurdering af deres

danske sprog samt modtage systematisk dansk sprogstimulering på linje med den sprogstimulering, som tilbydes børn med behov, som har permanent ophold i Danmark.

Det foreslås videre, at arbejdet med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i særtilbud vil skulle ske med udgangspunkt i det lovfastede pædagogiske grundlag, som efter gældende regler er fundamentet for arbejdet med den pædagogiske læreplan og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbud i Danmark, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 2. Med pædagogisk grundlag forstås en række fælles centralt fastsatte elementer, som er kendetegnende for den forståelse og tilgang, herunder børnesyn og brede læringsforståelse, som arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i danske dagtilbud tager udgangspunkt i. Forslaget vil indebære, at der ikke vil være krav om udarbejdelse af en pædagogisk læreplan i særtilbud.

Det foreslås videre, at private leverandører, der driver eller ønsker at drive en selvejende eller udliciteret daginstitution, jf. dagtilbudslovens § 19, stk. 3 og 4, eller en privat dagpleje, jf. dagtilbudslovens § 21, stk. 3, som et særtilbud, har mulighed for at indgå aftale med kommunen om at drive et særtilbud, såfremt den private leverandør og kommunen ønsker det.

Når kommunen i samarbejde med barnets forældre vurderer, at barnet vil kunne optages i et alment tilbud med henblik på blandt andet at kunne indgå i børnefællesskabet, vil forældrene have mulighed for at søge om optagelse i et alment tilbud, såfremt de ønsker det, og i henhold til gældende regler i dagtilbudsloven.

Formålet med at give mulighed for at etablere nye særtilbud i form af et dagtilbud er at give kommunerne øget fleksibilitet i relation til etablering af en ny type af dagtilbud til børn, så kommunerne får bedre muligheder for at målrette tilbud til børn fra Ukraine på en måde, der imødekommer disse børns særlige behov for at bevare tilknytningen til deres hjemland. Formålet er videre at understøtte, at kommunerne gives den nødvendige fleksibilitet i forhold til at kunne håndtere en potentielt meget stor gruppe af fordrevne børn fra Ukraine, der kommer til Danmark.

Det foreslås, at særtilbud vil skulle have en midlertidig karakter med henblik på modtagelse og optagelse af fordrevne børn fra Ukraine, idet det foreslås, at bestemmelserne herom ophæves den 17. marts 2024 med mulighed for forlængelse til et senere tidspunkt, dog ikke senere end til den 17. marts 2025, jf. lovforslagets § 7, stk. 2 og 3.

2.2. Fravigelse af gældende regler i dagtilbudsloven for fordrevne børn og forældre fra Ukraine

2.2.1. Fravigelse af regler om sprogvurdering og sprogstimulering af børn i og uden for dagtilbud

2.2.1.1. Gældende ret

I dagtilbudslovens §§ 11 og 12 er fastsat regler om sprog-

vurdering og sprogstimulering til børn. Der er fastsat forskellige regler for sprogvurdering, som afhænger af, hvorvidt barnet er optaget i et dagtilbud eller ej. Herudover er der fastsat forskellige regler for sprogstimulering, som afhænger af, om barnet er et- eller tosproget.

Det følger af dagtilbudslovens § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Efter § 11, stk. 2, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen har endvidere ansvaret for at gennemføre en sprogvurdering af alle børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart, der ikke er optaget i et dagtilbud, hvis børnene ikke har modtaget en sprogvurdering i 3-årsalderen.

Efter dagtilbudslovens § 11, stk. 3, beslutter kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret, individuel vurdering, om børn af udlændinge, der har midlertidigt ophold i landet på grundlag af beskæftigelse eller i henhold til EU-retten, skal have foretaget en sprogvurdering. Forældre til børn i det tyske mindretal kan fravælge en eventuel sprogvurdering. Det er fastsat i § 11, stk. 4, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at sprogvurderingen af børn, der er optaget i dagtilbud, og som ikke er optaget i et dagtilbud, kan fremrykkes til børn i alderen omkring 2 år.

Det følger af § 11, stk. 6, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, i forbindelse med sprogvurdering efter stk. 2 og 4 gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud. Efter stk. 7 har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at der gives sprogstimulering til børn, som på baggrund af en sprogvurdering vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter. Omfanget af sprogstimuleringen skal på baggrund af sprogvurderingen fastsættes ud fra det enkelte barns behov for sprogstimulering, jf. dog § 11, stk. 8 om sprogstimuleringstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen. Det er således fastsat i § 11, stk. 8, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for at give et sprogstimuleringstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til tosprogede børn, der ikke er i dagtilbud, og som på baggrund af sprogvurdering vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter.

I henhold til dagtilbudslovens § 11, stk. 9, skal en sprogvurdering og sprogstimulering varetages af personer, der har særlige kvalifikationer til at varetage opgaven. Efter § 11, stk. 10, har kommunalbestyrelsen ansvaret for at sikre, at barnets forældre inddrages i forbindelse med sprogvurderingen og en evt. sprogstimulering, ligesom kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældrene får vejledning i selv at understøtte deres barns sproglige udvikling.

Dagtilbudslovens § 12 fastsætter, at forældre til børn, der skal sprogvurderes efter § 11, stk. 1, 2 og 4, og eventuelt modtage sprogstimulering efter § 11, stk. 7 og 8, har pligt til at lade deres barn deltage i sprogvurderingen og en eventuel sprogstimulering eller i en sprogstimulering, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves af den sprogstimulering, som kommunen tilbyder.

Det følger af § 12, stk. 2, at kommunen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, jf. lov om en børne- og ungeydelse, hvis forældrene ikke overholder deres pligt og den manglende overholdelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder. Afgørelsen er gældende for det kvartal, der følger efter kvartalet, hvor afgørelsen er truffet.

Det følger videre af § 12, stk. 3, at kommunen, forud for at et barn skal modtage en sprogvurdering og eventuel sprogstimulering skal oplyse barnets forældre om, at manglende overholdelse af forældrenes pligt kan medføre, at kommunalbestyrelsen træffer en afgørelse om standsning af børneydelsen.

Efter dagtilbudslovens § 12, stk. 4, skal forældre, der selv vil varetage sprogstimulering af barnet, meddele dette skriftligt til kommunen forud for, at sprogstimuleringen påbegyndes. Meddelelsen skal som minimum indeholde oplysninger om, hvilke børn der skal deltage i sprogstimuleringen, hvor sprogstimuleringen skal foregå, og hvem der skal varetage sprogstimuleringen af barnet.

Det er fastsat i lovens § 12, stk. 5, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med den sprogstimulering, som forældre selv varetager.

2.2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne børn fra Ukraine efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og skal i forlængelse heraf efter nærmere regler have foretaget en dansk sprogvurdering samt modtage dansk sprogstimulering.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i

en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Det betyder, at hovedparten af børnene formodes ikke at være påbegyndt deres danske sprogudvikling, ligesom mange af børnene må forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til de nye rammer og deres nye hjem, som grundlag for, at børnene kan blive trygge i Danmark.

Derfor vil et krav om at få foretaget en sprogvurdering samt modtage organiseret dansk sprogstimulering for nogle børn kunne betyde, at de vil kunne blive forvirrede og utrygge.

Det foreslås på den baggrund, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret individuel vurdering vil kunne beslutte, om børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der er optaget i et dagtilbud samt børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, skal have foretaget en vurdering af deres danske sprog.

Såfremt kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret individuel vurdering beslutter, at et fordrevet barn fra Ukraine ikke skal have foretaget en vurdering af dets danske sprog, vil barnet ikke skulle modtage dansk sprogstimulering, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 7.

Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter, at et barn, der ikke er optaget i et dagtilbud, ikke skal have foretaget en sprogvurdering, jf. den foreslåede ændring af § 11, stk. 3, foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil skulle gøre forældrene opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.

I tilfælde, hvor kommunen i medfør af gældende regler foretager en vurdering af barnets danske sprog, vil resultatet af sprogvurderingen skulle ligge til grund for kommunens afgørelse om iværksættelse af dansk sprogstimulering til barnet, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 7.

I medfør af gældende regler vil tosprogede børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, og hvor en sprogvurdering viser, at barnet har behov for sprogstimulering, skulle optages i et sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 8.

Det foreslås, at tosprogede børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, ikke vil være omfattet af kravet om optagelse i et obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 8. Det foreslås, at omfanget af disse børns sprogstimulering vil skulle på baggrund af sprogvurderingen og ud fra barnets behov.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov

for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

2.2.2. Fravigelse af regler om obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til 1-årige børn mv. fra udsatte boligområder, der ikke er optaget i et dagtilbud

2.2.2.1. Gældende ret

Det følger af dagtilbudslovens § 44 a, at målgruppen for et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen er alle børn med bopæl i et udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder i § 61 a i lov om almene boliger m.v., som ikke er optaget i dagtilbud, når de fylder 1 år. Herudover omfatter målgruppen alle børn med bopæl i et udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder i § 61 a i lov om almene boliger m.v., som i alderen mellem 1 og 2 år udmeldes af et dagtilbud og ikke optages i et andet dagtilbud. Endelig omfatter bestemmelsen alle børn i alderen mellem 1 og 2 år, som flytter ind i et udsat boligområde, og som ikke er optaget i et dagtilbud. Det er endvidere fastsat, at det obligatoriske læringstilbud skal foregå i en daginstitution efter lovens § 19, stk. 2-4, som kommunalbestyrelsen vurderer kan understøtte barnets sproglige, sociale, personlige og kognitive udvikling og demokratiske dannelse, ligesom der er fastsat regler om, hvordan og hvornår kommunalbestyrelsen skal oplyse forældrene om optagelsen.

I lovens § 44 b er der fastsat krav til indholdet i de obligatoriske læringstilbud. Det følger bl.a. heraf, at børn i obligatorisk læringstilbud skal integreres i børnefællesskabet i daginstitutionen, og det obligatoriske læringstilbud skal tilrettelægges i overensstemmelse med de indholdsmæssige krav, som daginstitutionen er omfattet af. Det fremgår videre, at der skal iværksettes forløb for børnene, hvor formålet bl.a. er at styrke børnenes dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed og introducere børnene til danske traditioner, normer og værdier og begge barnets forældre. Det er ligeledes et krav, at begge forældre indgår i målrettede forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om, hvordan de kan støtte deres barn i det obligatoriske læringstilbud og understøtte barnets dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier.

Af lovens § 44 c følger det, at børn skal forblive optaget i det obligatoriske læringstilbud, indtil kommunen gennemfører den lovpligtige sprogvurdering i enten 2- eller 3-årsalderen, jf. lovens § 11. Et barn kan udmeldes, hvis

barnet fraflytter et udsat boligområde eller optages i et dagtilbud. Flytter et barn til en anden adresse i opholdskommunen, skal kommunalbestyrelsen tilbyde en plads i den pågældende daginstitution på almindelige vilkår. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af et obligatorisk læringstilbud.

Efter § 44 d er lederen i den enkelte daginstitution ansvarlig for at registrere fremmødet og informere kommunen, hvis barnet eller forældrene ikke deltager i de målrettede forløb eller barnet over en periode på 1 kalendermåned benytter det obligatoriske læringstilbud mere eller mindre end 25 timer om ugen.

Det følger af § 44 e, at forældre har pligt til at lade deres barn deltage i det obligatoriske læringstilbud eller forestå en indsats, der står mål med det obligatoriske læringstilbud. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, hvis forældrene ikke overholder deres pligt og den manglende overholdelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder.

Efter § 44 f kan forældre, der ikke ønsker, at deres barn optages i et obligatorisk læringstilbud, forestå indsatsen selv. Det er et krav, at forældrenes indsats skal stå mål med det obligatoriske læringstilbud. Forældre, som selv vil forestå indsatsen, skal meddele dette skriftligt til kommunen, før indsatsen påbegyndes. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med indsatsen. Der er endvidere fastsat regler om bl.a. tidspunktet for det første tilsynsbesøg, samt hvad der sker, hvis kommunalbestyrelsen gennem tilsynet vurderer, at indsatsen ikke står mål med det obligatoriske læringstilbud.

Endelig følger det af § 44 g, at kommunalbestyrelsen skal give tilskud til forældrene, når et barn er optaget i et obligatorisk læringstilbud. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud til forældre med børn i et obligatorisk læringstilbud. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse om dagtilbud, jf. bekendtgørelse nr. 2058 af 15. november 2021.

2.2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser om den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle børn fordrevet fra Ukraine efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til dagtilbud mv. Det er forventningen, at nogle kommuner vil boligplacere familier fra Ukraine i udsatte boligområder, og disse familier vil på den baggrund vil blive omfattet af reglerne om obligatorisk læringstilbud.

Efter disse regler vil det være et krav, at barnet eller børnene, når de fylder 1 år eller senere, skal optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen i en daginstitution, ligesom det vil være et krav, at forældrene skal indgå i målrettede forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om, hvordan de kan støtte deres barn i det obligatoriske læringstilbud og understøtte barnets dansksproglige kompe-

tencer og generelle læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier.

Forældrene vil være forpligtet til at lade børnene optage i et læringstilbud, idet kommunen efter gældende regler ellers vil skulle standse børneydelsen til de pågældende forældre.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Det foreslås på den baggrund, at børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, ikke bliver omfattet af kravet om optagelse i obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen mv., selvom børnene har bopæl i et udsat boligområde.

2.2.3. Fravigelse af krav om dansk tale i private pasningsordninger og mulighed for at give tilskud til særskilt aldersgruppe

2.2.3.1. Gældende ret

Private pasningsordninger etableres efter dagtilbudslovens §§ 78 og 79. Hvis pasningsordningen etableres i et privat hjem, kan der modtages op til 5 børn, dog op til 10 børn, hvis pasningen varetages af mere end en privat passer. Forældre kan søge tilskud til brug for pasning af barnet i en privat pasningsordning, jf. dagtilbudslovens §§ 80-85.

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 80, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 2-4 og § 85 a.

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 80, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen.

Det følger af dagtilbudslovens § 81, stk. 1, at kommunalbestyrelsen som en forudsætning for udbetaling af tilskud til privat pasning skal godkende den pasningsaftale, som er indgået mellem forældrene og den private pasningsord-

ning. Herudover skal kommunen som led i sin tilsynsforpligtelse ligeledes føre løbende tilsyn med ordningen. Kommunalbestyrelsens løbende tilsyn skal stå mål med tilsynet i et alderssvarende dagtilbud i kommunen.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 81 a, stk. 1, at den private pasning skal tilrettelægges, så den fremmer børns læring gennem trygge læringsmiljøer. Arbejdet med læringsmiljøer skal indholdsmæssigt stå mål med kravene til læring og læringsmiljøer i dagtilbud, jf. § 8, ligesom arbejdet med læringsmiljøer i den enkelte private pasningsordning skal tage udgangspunkt i børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det er videre fastsat i dagtilbudslovens § 81 a, stk. 2, at den private pasning skal tilrettelægges, så børn sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati, hvor den private pasning som led heri skal bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Det følger af § 81, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan tilbagekalde en godkendelse af en pasningsaftale, hvis kommunalbestyrelsen gennem det løbende tilsyn konstaterer, at den private pasning ikke praktiseres i overensstemmelse med den indgåede pasningsaftale og kravene til ordningen.

Efter dagtilbudslovens § 81 b, stk. 1 og 2, skal hovedsproget i private pasningsordninger være dansk med undtagelse af private pasningsordninger oprettet af det tyske mindretal, som ikke er omfattet af kravet om dansk som hovedsprog. Dette indebærer, at den private pasningsordning som led i godkendelsen af pasningsaftalen skal kunne dokumentere, at den private passer har tilstrækkelige dansk kundskaber til at kunne udvikle barnets dansksproglige kompetencer.

Kommunalbestyrelsen kan dog, jf. dagtilbudslovens § 81 b, stk. 3, som led i godkendelsen af en pasningsaftale i helt særlige tilfælde beslutte, at hovedsproget kan være et andet sprog end dansk, hvis det vurderes ikke at have integrationsmæssige konsekvenser.

Endelig fremgår det af dagtilbudslovens § 81, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at sørge for forældrenes administration af ordningen mod en reduktion i tilskuddet svarende til kommunens udgifter til administrationen.

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for

optagelse af børn i dagtilbud, når tilskuddet til privat pasning bortfalder, jf. § 81, stk. 4.

2.2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne fra Ukraine, herunder børn, efter ansøgning ret til

midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til tilbud efter dagtilbudsloven.

Kommunerne har forskellig kapacitet til rådighed, så der vil være store kommunale forskelle på, hvor omfattende udfordringen bliver. Kommunerne vurderes derfor at have brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn fra Ukraine kan medføre i den enkelte kommune, herunder i forhold til pres på pasningsgarantien.

Samtidig er der behov for tilbud, der giver fordrevne børn og forældre fra Ukraine gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her uden at give afkald på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet.

Det foreslås på den baggrund, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at give mulighed for, at der kan tales ukrainsk i private pasningsordninger, hvor der er indgået aftale om pasning af børn, der har ophold efter lov nr. 324 af 16/03/2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Med forslaget vil f.eks. fordrevne forældre fra Ukraine eller andre personer få mulighed for at oprette en privat pasningsordning, hvor fordrevne forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, som ønsker det, kan få passet deres barn i ordningen, så børnene i en periode kan passes i en privat pasningsordning med den tryghed, det kan give børnene, at der tales ukrainsk i ordningen, og at de er sammen med andre børn fra Ukraine.

Det foreslås videre, at kommunen kan beslutte, at tilskud til privat pasning til forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til fordrevne personer fra Ukraine, hvor børnene bliver passet i en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk, vil kunne gives til en særskilt aldersgruppe.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte alene at give tilskud til privat pasning til brug for en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk, til f.eks. aldersgruppen 12-24 måneder, selvom kommunen i medfør af dagtilbudslovens § 80, stk. 2, har besluttet at give tilskud til privat pasning til brug for en privat pasningsordning, hvori der er krav om dansk som hovedsprog, til f.eks. aldersgruppen 26 uger til 36 måneder.

Formålet med forslaget er, at kommunen vil få mulighed for at beslutte, at der kun gives tilskud til privat pasning til brug for en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk, i en begrænset periode, hvorefter de pågældende forældre vil kunne søge om optagelse af barnet i et dagtilbud eller i et særtilbud i form af et dagtilbud, jf. den foreslåede § 22 b, jf. lovforslagets § 1 nr. 4, hvor børnene vil være i et dansksprogligt miljø eller blive introduceret til det danske sprog.

2.2.4. Fravigelse af krav om tilstrækkelige dansk kundskaber

og forudgående ophold i Danmark i 7 ud af de seneste 8 år for tilskud til pasning af egne børn.

2.2.4.1. Gældende ret

Kommunalbestyrelsen kan, jf. dagtilbudslovens § 86, stk. 1, beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil skolestart mulighed for at vælge økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for en plads i et dagtilbud.

Tilskuddet kan, jf. lovens § 89, højst udgøre 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

Tilskud til pasning af egne børn kan, jf. lovens § 88, stk. 3, gives for en periode på minimum 8 uger og maksimalt et år. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte en længere minimumsperiode og en kortere maksimumsperiode. Der kan, jf. lovens § 88, stk. 1, maksimalt udbetales tre tilskud til samme husstand.

Der er i dagtilbudsloven fastsat fire betingelser, jf. lovens § 87, stk. 1, nr. 1-4, som forældre skal leve op til for at kunne modtage tilskud til pasning af egne børn.

For det første skal den forælder, der ansøger om tilskud til pasning af egne børn have tilstrækkelige danskundskaber til at udvikle barnets dansksproglige kompetencer. For det andet kan den forælder, der ansøger om tilskud til pasning af eget barn, ikke modtage tilskud samtidig med, at han/hun modtager offentlig overførselsindkomst (f.eks. barselsdagpenge, kontanthjælp, førtidspension og SU) eller har en arbejdsindtægt. Tilskud til pasning af egne børn er dermed et alternativ til at være til rådighed og have tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er således ikke hensigten, at tilskuddet til pasning af egne børn skal være et supplerende forsørgelsesgrundlag til en offentlig overførselsindkomst eller en arbejdsindtægt.

For det tredje er det en betingelse, at ansøgeren ikke er omfattet af § 13, stk. 10, og § 13 f, stk. 1-4, jf. § 26, stk. 4-10, i lov om aktiv socialpolitik. Dette betyder, at personer, hvis ægtefælle modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, og som enten frivilligt er blevet hjemmegående og derfor ikke får hjælp efter aktivloven, eller som har mistet retten til hjælp på grund af 225 timers reglen, ikke kan modtage tilskud til pasning af egne børn efter dagtilbudsloven.

Endelig gælder for det fjerde, at ansøgeren skal have opholdt sig her i riget i mindst 7 ud af de seneste 8 år, hvormed forstås Danmark, Færøerne og Grønland. Opholdskravet er fastsat under hensyn til at modvirke en svækkelse af integrationen af udlændinge samt integrationen af børn med anden baggrund end dansk i det danske samfund. Kravet om ophold gælder dog ikke for personer, der er berettiget til ydelsen efter EU-retten, det vil bl.a. sige personer, som er berettigede til tilskuddet i medfør af EU-forordning nr. 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen.

Efter lovens § 88, stk. 4, kan den samlede tilskudsperiode pr. barn deles i to og må samlet set ikke overstige den fastsatte maksimumsperiode på et år. Ved opdeling af tilskudsperioden kan perioden deles mellem barnets forældre, hvis begge forældre har ret til ydelser efter loven og opfylder betingelserne for at få et tilskud til pasning af egne børn. Tilskuddet beskattes som A-indkomst for tilskudsmodtageren. Der indeholdes dog ikke arbejdsmarkedsbidrag, da der ikke er tale om en arbejdsindtægt. Det samlede tilskud pr. husstand kan, jf. lovens § 88, stk. 2, ikke overstige dagpengemaksimum.

2.2.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne fra Ukraine, herunder børn, efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til tilbud efter dagtilbudsloven.

Kommunerne har forskellig kapacitet til rådighed, så der vil være store kommunale forskelle på, hvor omfattende udfordringen bliver. Det vurderes dog, at kommunerne vil have brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn fra Ukraine vil kunne medføre i den enkelte kommune, herunder i forhold til pres på pasningsgarantien. Samtidig er der behov for tilbud, der giver fordrevne børn og forældre fra Ukraine gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her uden at give afkald på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet.

Det foreslås på den baggrund, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at det gældende krav om, at forældre, der modtager tilskud til pasning af egne børn, skal have tilstrækkelige danskundskaber til at kunne udvikle barnets dansksproglige kompetencer samt kravet om, at forældre skal have opholdt sig i riget i 7 ud af 8 år som betingelse for at modtage et tilskud til pasning af egne børn, ikke vil skulle gælde for forældre, der har ophold efter lov om midlertidigt opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil betyde, at kommuner, der tilbyder tilskud til pasning af egne børn, kan beslutte at give fordrevne forældre fra Ukraine, der ønsker det, et tilskud til pasning af egne børn i stedet for en plads i dagtilbud, hvis forældrene opfylder de øvrige betingelser for at modtage tilskuddet, jf. dagtilbudslovens § 87, stk. 1, nr. stk. 2 og 3, så forældrene i en periode på maksimalt et år kan gå hjemme og passe deres eget barn.

2.2.5. Hjemmel til at tilbyde befordring mellem hjem og et dagtilbud

2.2.5.1. Gældende ret

Der er efter gældende regler ikke hjemmel til, at kommunerne kan tilbyde befordring mellem familiens hjem eller dets nærhed og et dagtilbud mv. og omvendt.

2.2.5.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne fra Ukraine, herunder børn, efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til tilbud efter dagtilbudsloven.

I dag er der ikke hjemmel til, at kommunerne kan tilbyde befordring mellem dagtilbud og familiens hjem eller dets nærhed og omvendt.

Det foreslås på den baggrund, at kommunen får mulighed for at kunne beslutte at tilbyde befordring mellem familiens hjem eller dets nærhed og dagtilbud og omvendt til børn, der har ophold i Danmark efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Dette vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor fordrevne børn fra Ukraine optages i et alment dagtilbud, hvor der er personale ansat, der taler ukrainsk, men hvor dette dagtilbud ligger langt fra familiens bopæl. Det vil også kunne være relevant i tilfælde, hvor en kommune har besluttet at oprette særtilbud i form af et dagtilbud, hvor pladserne er forbeholdt fordrevne børn fra Ukraine, jf. den foreslåede § 22 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, hvor børnene vil få mulighed for at være sammen med andre børn, der taler ukrainsk og tale det ukrainske sprog, men hvor tilbuddet ligger et stykke vej fra familiens bopæl.

2.3. Fravigelse af gældende regler i folkeskoleloven og lov om friskoler og private grundskoler m.v. for fordrevne børn og unge fra Ukraine

2.3.1. Sprogprøver og sprogstimulering

2.3.1.1. Gældende ret

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 3. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om obligatoriske sprogprøver. Den obligatoriske sprogprøve er en forudsætning for, at elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år, kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 6, 4. pkt., at hvis eleven ikke består prøven, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin i 2 år.

Efter folkeskolelovens § 11 a, stk. 1, skal elever i børnehaveklasser på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år, bestå en obligatorisk sprogprøve, jf. stk. 2, før de kan

påbegynde undervisningen i 1. klasse. Består eleven ikke sprogprøven, skal eleven igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår, jf. dog stk. 4 og 5. Påbegyndelse af undervisning i 1. klasse kan kun udsættes en gang for den enkelte elev.

Det følger af folkeskolelovens § 11 a, stk. 2, at i børnehaveklasser omfattet af stk. 1 gennemføres tre sprogprøver. Den første sprogprøve gennemføres i forbindelse med undervisningens påbegyndelse, den anden sprogprøve gennemføres i februar, og den tredje sprogprøve gennemføres umiddelbart inden skoleårets afslutning. Består eleven en sprogprøve, skal eleven ikke deltage i yderligere sprogprøver.

Det følger af folkeskolelovens § 11 a, stk. 3, at elever, som ikke består en obligatorisk sprogprøve, skal gennemgå et sprogstimuleringsforløb på skolen inden den næste sprogprøve.

Det følger af folkeskolelovens § 11 a, stk. 4, at elever, som ikke består den tredje sprogprøve, tilbydes en frivillig fjerde sprogprøve inden undervisningens påbegyndelse i 1. klasse. Består eleven den fjerde sprogprøve, kan eleven påbegynde 1. klasse. Som forberedelse til den fjerde sprogprøve tilbydes eleven mod betaling deltagelse i frivillig undervisning i sommerferien. Deltagerbetaling udgør 500 kr. pr. påbegyndt uge og er fastsat i 2018-niveau og reguleres fra og med den 1. januar 2019 en gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 11 a, stk. 5, at for de elever, der ikke har bestået sprogprøven, kan skolelederen i helt særlige tilfælde beslutte, at eleven på trods heraf kan påbegynde 1. klasse, såfremt skolelederen vurderer, at elevens faglige niveau er tilstrækkeligt til at påbegynde undervisningen i 1. klasse.

Det følger også af folkeskolelovens § 11 a, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om de prøver, som er nævnt i stk. 1, 2 og 4, herunder om udarbejdelsen af prøverne, tidspunktet for prøvernes afholdelse, kravene ved prøverne og bedømmelsen af prøverne.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 696 af 4. juli 2019 om obligatoriske sprogprøver i grundskolen.

Det følger af bekendtgørelsens § 7, at ved sprogprøven afprøves og bedømmes skolen, hvorvidt eleven er sprogparat til at påbegynde undervisningen i 1. klasse, jf. § 11 a, stk. 1, i lov om folkeskolen.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 8, at elever i 1.-9. klasse, som er omfattet af § 5, stk. 6, 3. pkt., i lov om folkeskolen, skal bestå en obligatorisk sprogprøve som forudsætning for, at eleven kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog. Elever i 1.-9. klasse, som er omfattet af § 5, stk. 6, 3. pkt., i lov om folkeskolen, og som forud for skoleårets begyndelse har modtaget undervisning i dansk som andetsprog i mindst tre skoleår, eventuelt efter først at have modtaget basisundervisning i dansk som andet-

sprog i op til to skoleår, skal bestå en obligatorisk sprogprøve inden begyndelsen af det følgende skoleår. Dette gælder i det fjerde skoleår, hvor eleven modtager undervisning i dansk som andetsprog, uanset om skolens leder vurderer, at eleven fortsat har behov for undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af bekendtgørelsens § 9, at en elev, som efter § 8 skal bestå en obligatorisk sprogprøve, har fire forsøg hertil senest inden begyndelsen af det efterfølgende skoleår.

En elev, der ikke har bestået sprogprøven efter fire forsøg, og som efter § 8 fortsat skal bestå sprogprøven, skal fortsat undervises i dansk som andetsprog i henhold til regler herom, indtil skolens leder igen indstiller eleven til en obligatorisk prøve, som eleven består. Dette gælder, uanset at eleven ikke skal undervises igen på det pågældende klassetrin, hvis eleven igen ikke består prøven, jf. § 5, stk. 6, 4. pkt., i lov om folkeskolen.

Skolens leder planlægger sprogprøvernes afholdelse, så eleven kan benytte sine fire forsøg inden fristen.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 10, at sprogprøverne målrettet 1.-9. klasse er individuelle prøver og indeholder en mundtlig og en skriftlig del.

Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 14, at skolens leder fritager en elev fra prøven, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse heller ikke på særlige vilkår kan aflægge prøven. Afgørelsen træffes på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering om, at eleven på grund af sine vanskeligheder ikke på hensigtsmæssig måde kan aflægge prøven. Andre sagkyndige kan inddrages.

Det følger af den gældende bestemmelse i § 1, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at friskoler og private grundskoler inden for rammerne af friskoleloven og lovgivningen i øvrigt kan give undervisning, der stemmer med skolernes egen overbevisning, og tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med denne overbevisning. Skolerne afgør inden for de samme rammer frit, hvilke elever de vil have på skolerne.

Det følger af den gældende bestemmelse i § 1, stk. 2, at frie grundskoler giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Stå mål med-kravet er ikke et fast begreb, da det er afhængigt af den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen, som ændrer sig over tid. Som følge heraf skal der naturligvis være fokus på dansk som andetsprog på en fri grundskole, der har tosprogede elever. Dansk som andet-

sprog skal som udgangspunkt indgå som en dimension i al undervisning for de elever, der har behov.

Det følger af § 1, stk. 3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at § 11 a i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever i børnehaveklassen på frie grundskoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. mindst en gang inden for de seneste tre år. Det betyder, at disse skoler også omfattes af kravet om, at eleverne i børnehaveklasser skal bestå en obligatorisk sprogprøve, før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse.

Det følger endvidere af § 1, stk. 4, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at § 5, stk. 6, 3. pkt., i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever i 1.-9. klasse på frie grundskoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. mindst en gang inden for de seneste tre år.

2.3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne fra Ukraine, herunder børn, efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler ret til adgang til grundskole og private og frie skoler.

Kommunerne har forskellig kapacitet til rådighed, så der vil være store kommunale forskelle på, hvor omfattende udfordringen bliver. Kommunerne vurderes derfor at have brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn fra Ukraine kan medføre i den enkelte kommune.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Derudover er der behov for undervisningstilbud, der giver børn og forældre fra Ukraine gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her, uden at give afkald

på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet-samtidig med at det sikres, at eleverne får en grundskoleud-dannelse af høj kvalitet.

De fleste børn og unge, som er fordrevne fra Ukraine, forventes at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til det ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, ligesom deres opholdstilladelse som udgangspunkt er givet med henblik på midlertidigt op- hold og er tidsbegrænset.

Det foreslås, at elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke indgår ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 3. pkt., og § 11 a, stk. 1.

Med forslaget vil disse elever i børnehaveklassen eller i 1.-9. klasse ikke tælle med i opgørelsen af, hvornår der skal aflægges en obligatorisk sprogprøve – uanset deres bo- pæl. Endvidere kan det medføre, at andre børn og unge, som ikke er omfattet af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke skal aflægge sprogprøve.

Det foreslås endvidere, at kravet om aflæggelse af sprogprø- ver kan fraviges for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordre- vet fra Ukraine, uanset om deres skole eller afdelinger af skoler er omfattet af bestemmelsen i folkeskolelovens § 5, stk. 6, eller § 11 a.

Nærværende forslag om, at elever med opholdstilladelse ef- ter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke indgår ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder, samt forslag om fravigelse af kravet om aflæggelse af sprogprøver, foreslås også at skulle gælde for friskoler og private grundskoler på samme måde som for folkeskoler.

For nærmere om fravigelse af regler om sprogprøver og sprogstimulering i udsatte boligområder henvises til lovfor- slagets § 2, nr. 1, 3 og 4, og § 6 og bemærkningerne hertil.

2.3.2. Fravigelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog

2.3.2.1. Gældende ret

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 6, 1. og 2. pkt., at der i fornødent omfang gives undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn i grundskolen. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn og om moders- målsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæ- iske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Fær- øerne og Grønland.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 5. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fravige stk. 1-3, §§ 7 og 7 a, § 13, stk. 3, § 14 og § 14 b, stk. 2, 1. pkt., i forbindelse med fast- sættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 7, kan børne- og undervis- ningsministeren i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn, jf. stk. 6, tillige fravige folkeskolelovens § 36, stk. 2 og 3, om frit skolevalg i tilfælde, hvor det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise ele- ven til en anden skole end distriktsskolen. Vurderingen skal foretages ud fra en individuel vurdering af elevens sproglige behov.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, hvor der er fastsat en række regler om folkesko- lens undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af bekendtgørelsens § 1, at der ved tosprogede elever forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at tosprogede elever med behov for sprogstøtte ved optagelse i folkesko- len i forbindelse med skolestart eller senere i skoleforløbet skal gives undervisning i dansk som andetsprog, samt at skolelederen ved optagelse – efter inddragelse af fornøden sagkundskab og efter samråd med forældrene – beslutter, om den enkelte elev har behov for sprogstøtte, og i givet fald hvordan eleven skal gives undervisning i dansk som andetsprog.

Undervisningen i dansk som andetsprog kan enten gives som en integreret del af den almindelige undervisning i klassen, hvis eleven er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen, jf. bekendtgørelsens § 3, eller som basisundervisning, hvis eleven ikke ved optagelsen kan del- tage i den almindelige undervisning i klassen, jf. bekendtgø- relsens § 4.

Basisundervisning i dansk som andetsprog kan gives i 1) modtagelsesklasser, 2) på særlige hold eller som enkelt- mandsundervisning eller 3) i udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter at de er fyldt 14 år, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Det følger af bekendtgørelsens § 4, stk. 3, at elevtallet i modtagelsesklasser ikke må overstige 12 ved skoleårets be- gyndelse, medmindre klassen undervises af to lærere eller andet undervisende personale i fællesskab, jf. dog stk. 4. Det skal tilstræbes, at elevtallet ikke i løbet af skoleåret kommer til at overstige 12.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen

godkende, at elevtallet i modtagelsesklasser kan være på op til 15 elever ved skoleårets begyndelse, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt i forhold til undervisningens kvalitet. Hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan kommunalbestyrelsen godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse. Det skal tilstræbes, at elevtallet, jf. 1. og 2. pkt., ikke bliver højere i løbet af skoleåret.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 4, stk. 5, at en modtagelsesklasse højst må omfatte tre klassetrin. Hvis eleverne overvejende har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan en modtagelsesklasse dog spænde over højst fem klassetrin.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 6, må elevtallet på særlige hold i henhold til stk. 2, nr. 2, ikke overstige syv.

Det følger bl.a. af bekendtgørelsens § 4, stk. 7, at undervisningen efter stk. 2, nr. 1-3, dvs. basisundervisningen, ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog efter § 3, og senest efter to års forløb, inklusiv den tid, der er givet undervisning til eleverne efter § 36 g, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. Begrænsningen på to år gælder ikke for elever, der optages i en udvidet modtagelsesklasse, jf. stk. 2, nr. 3, eller i øvrigt optages i folkeskolen i tilfælde, hvor eleven ikke tidligere har modtaget undervisning i at læse og skrive.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 8, skal elevernes samlede undervisningstid svare til undervisningstiden for det klassetrin, som eleven befinder sig på, jf. folkeskolelovens § 14 b, stk. 1.

Efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan en tosproget elev, der modtager undervisning i dansk som andetsprog efter §§ 3 eller 4, med forældrenes samtykke i ganske særlige tilfælde fritages for undervisningen i et fag, dog ikke dansk og matematik, hvis det skønnes umuligt at afhjælpe elevens vanskeligheder gennem supplerende undervisning, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 5. Eleven skal have anden undervisning i stedet.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 6, at undervisning i dansk som andetsprog varetages af lærere eller andet undervisende personale, jf. folkeskolelovens kapitel 4, som gennem særlig uddannelse eller på anden måde har kvalificeret sig til opgaven.

Undervisningen skal tilrettelægges efter folkeskolelovens krav til fagrække, timetal og lærerkvalifikationer m.v.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, at undervisningstiden tilrettelægges således, at den i et skoleår har en samlet varighed af

- 1) mindst 1.110 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin,
- 2) mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin og
- 3) 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

Efter folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, må undervisningstidens samlede varighed ikke overstige 1.400 timer i et skoleår. Undervisningstiden kan dog overstige 1.400 timer for elever, der vælger mere end et valgfag, jf. folkeskolelovens § 9, stk. 7.

Det følger af folkeskolelovens § 16, stk. 1, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i kompetenceområder i børnehaveklassen og et samlet antal årlige undervisningstimer i fagene på hvert af klassetrinnene 1.-9. (minimumstimetal). De samlede årlige minimumstimetal er fastsat i lovens bilag 1.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 16, stk. 2, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk og matematik på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i faget historie på hvert af klassetrinnene 3.-9. (minimumstimetal). De årlige minimumstimetal for disse fag er fastsat i lovens bilag 1.

Efter folkeskolelovens § 16, stk. 3, gælder endvidere, at inden for de rammer og principper, der er fastsat i henhold til folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 5, og § 44, stk. 2, nr. 1, gennemfører hver skole et antal årlige undervisningstimer i hvert enkelt obligatorisk fag på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i valgfag på hvert af klassetrinnene 7.-9., hvorved de i lovens bilag 1, jf. stk. 1 og 2, fastsatte timetal som minimum gives. Der er i lovens bilag 1 fastsat årlige vejledende timetal for de fag, der ikke efter stk. 2 er fastsat årlige minimumstimetal for.

Det bemærkes i øvrigt, at det er fastsat i § 31 b i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at pasning af børn i skolealderen og undervisning af børn, unge og voksne med ophold efter denne lov uanset bestemmelser på Børne- og Undervisningsministeriets område kan foregå på engelsk eller ukrainsk med undtagelse af undervisningen i faget dansk. Endvidere kan undervisningen tilrettelægges som fjernundervisning, herunder med brug af fjernundervisning, der stilles til rådighed af det ukrainske undervisningsministerium eller andre ukrainske aktører.

Ved fjernundervisning forstås en undervisningsform, hvor lærer og elev ikke er fysisk til stede på samme sted, men hvor det fysiske fremmøde erstattes af undervisning via digitale medier.

2.3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne fra Ukraine, herunder børn, efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler ret til undervisning i dansk som andetsprog.

Kommunerne har forskellig kapacitet til rådighed for at kunne tilbyde fordrevne børn og unge fra Ukraine undervisning i dansk som andetsprog. Kommunerne vurderes derfor at have brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige

udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn fra Ukraine kan medføre i den enkelte kommune.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Derudover er der behov for undervisningstilbud, der giver ukrainske børn og forældre gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her, uden at give afkald på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet, samtidig med at det sikres, at eleverne får en grundskoleuddannelse af høj kvalitet.

De fleste børn og unge, som er fordrevne fra Ukraine, forventes at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til det ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, ligesom deres opholdstilladelse som udgangspunkt er givet med henblik på midlertidigt ophold og er tidsbegrænset. Endvidere har disse børn og unge fra Ukraine mulighed for at modtage undervisning i fag på ukrainsk og engelsk samt fjernundervisning på ukrainsk.

Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om elevtal i undervisningen i dansk som andetsprog, fritagelse for undervisningen i fag, undtagen dansk og matematik, og antal undervisningstimer, samt modtagelsesklassers omfang med hensyn til klassetrin for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Med hjemmel i bestemmelsen vil børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om elevtallet i modtagelsesklasser. Med aftalen er der enighed om at fastholde de gældende regler, hvorefter kommunalbestyrelsen kan godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse, hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov og øvrige forudsætninger. Børne- og undervisningsministeren vil efter aftale med aftalekredsen kunne ændre disse regler.

Børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om at fritage elever for fag, uden at der skal være ganske særlige grunde hertil – dog med undtagelse af dansk og

matematik – ligesom det bliver muligt at reducere antallet af timer.

Der vil også kunne fastsættes regler om, at en modtagelsesklasse kan omfatte syv klassetrin, hvis eleverne har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger. Det skal ses i sammenhæng med, at elever, der undervises på samme sprog, kan indgå i samme undervisningsfællesskab. Derudover vurderes det, at kommunerne har brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn og unge fra Ukraine kan medføre i den enkelte kommune.

Det vil også kunne fastsættes, at elevtallet for så vidt angår undervisning i dansk som andetsprog i form af særlige hold ikke må overstige syv – ligesom i dag. Med aftalen er der enighed om, at børne- og undervisningsministeren efter aftale med aftalepartierne kan fastsætte nærmere regler om loft over antal elever på særlige hold for basisundervisning i dansk som andetsprog.

Det bemærkes, at gældende regler om, at undervisningen i modtagelsesklassen eller på særlige hold ophører, når skolelederen vurderer, at eleverne kan deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog og senest efter to års forløb, ikke ændres.

Det bemærkes også, at i de tilfælde, hvor fordrevne børn og unge fra Ukraine med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, indskrives direkte i almenklasser, skal øvrige gældende regler overholdes.

Det bemærkes endvidere, at fordrevne børn og unge med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, omfattes af folkeskolens afgangseksamen, prøve på 8. klassetrin og 9.-klasseprøver, der afholdes på dansk med mulighed for individuel fritagelse grundet utilstrækkelige danskkundskaber efter gældende regler herom.

2.3.3. Mulighed for tværgående kommunal organisering af modtagelsesklasser og henvisning af fordrevne børn og unge fra Ukraine til en række institutioner efter overenskomst

2.3.3.1 Gældende ret

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 1, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole kan henvise elever til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, i en anden kommunes skoler, en statskole, en fri grundskole, en godkendt efterskole, en godkendt fri fagskole eller en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, for så vidt angår undervisning i 10. klasse.

Efter den gældende bestemmelse kan en kommune således allerede i dag opfylde sine undervisningsforpligtelser ved efter overenskomst at henvise elever til undervisning i andre skoler end den pågældende kommunes egne skoler. Det om-

fatter også elever, som har behov for undervisning i modtagelsesklasser.

Ifølge § 22, stk. 3, kan henvisning til en anden kommunes skoler kun omfatte elever på 7.-10. klassetrin og elever, der skal undervises i specialklasser eller specialskoler, samt elever fra kommunens yderdistrikter, der har nærmere til nabokommunens skole.

Det følger videre af § 22, stk. 4, at henvisning af børn og unge til en fri grundskole, en godkendt efterskole, en godkendt fri fagskole eller en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, for så vidt angår undervisning i 10. klasse, kun kan ske med forældrenes samtykke, jf. § 54, medmindre henvisningen sker i henhold til stk. 5 om henvisning af elever til specialundervisning i dagbehandlingstilbud.

Ifølge § 22, stk. 7, kan undervisning for elever på 7.-10. klassetrin efter § 5, stk. 2, nr. 1, litra e, om undervisning i tysk eller fransk, § 9 om valgfagsudbud, og §§ 19 b-19 e om undervisning i 10. klasse, være fælles for elever fra flere skoler og kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne om nødvendigt henvises hertil. Eleverne skal dog, hvis de ønsker det, kunne modtage undervisning inden for folkeskolen i hele det årlige undervisningstimetale.

2.3.3.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne børn og unge fra Ukraine efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til undervisning i grundskolen.

I dag er der ikke hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan henvisne til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, på friskoler og private grundskoler og for så vidt angår undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse uden forældrenes samtykke. En kommunalbestyrelse vil derfor ikke kunne henvisne til tilbud, der er oprettet på disse institutioner, selvom tilbuddet oprettes i henhold til folkeskoleloven. Kommunalbestyrelsen vil derfor ikke, hvis de efter overenskomst med institutionen opretter tilbud på disse institutioner, have sikkerhed for, at de vil kunne benytte kapaciteten.

Kommunerne har forskellig kapacitet til rådighed, så der vil være store kommunale forskelle på, hvor omfattende udfordringen bliver. Kommunerne vurderes derfor at have brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn fra Ukraine kan medføre i den enkelte kommune.

Det foreslås, at en kommunalbestyrelse for elever, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til person-

er, der er fordrevet fra Ukraine, kan henvisne til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, hvis der er indgået overenskomst om undervisning med en anden kommunalbestyrelse om undervisning i den anden kommunes skoler, herunder kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, friskoler og private grundskoler og for så vidt angår undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Det vil efter det foreslåede være muligt for kommunalbestyrelsen efter overenskomst at henvisne elever på 7.-9. klassetrin til undervisning efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, på en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Denne henvisning vil kunne foretages uden forældrenes samtykke med henblik på at sikre kommunernes mulighed for at benytte kapaciteten på disse institutioner i størst muligt omfang, i tilfælde hvor kommunen skønner at have behov for at kunne gøre brug af ledig kapacitet, herunder lokale- og lærerressourcer, andre steder, som kommunalbestyrelsen ikke selv har til rådighed, og hvor kommunen skønner at henvisning efter den foreslåede bestemmelse er den mest hensigtsmæssige løsning. Det følger heraf, at henvisning vil skulle ske på baggrund af en konkret vurdering og med hensyn til den enkelte elev, herunder ift. reglerne for så vidt angår specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Henvisning efter det foreslåede vil skulle ske i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Det foreslåede vil således ikke ændre på, at eleverne fortsat vil modtage undervisning, der er omfattet af de almindelige kvalitetskrav, der gælder for tilbud i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer. Det følger heraf, at beslutning om henvisning af en elev til undervisning ifølge den foreslåede bestemmelse alene vil kunne træffes, så længe tilbuddet til enhver tid opfylder de krav og mål, herunder stå mål med-kravet, for undervisningen i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer.

Med den foreslåede ændring vil en kommunalbestyrelse således have adgang til at opfylde sine undervisningsforpligtelser over for elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ved efter overenskomst at henvisne til undervisning i et af de i de foreslåedes § 22 a, stk. 1, nr. 1-3, nævnte tilbud. Det vil give gode muligheder for i overensstemmelse kommunens prioritering, ønsker og behov at tilrettelægge sin opgavevaretagelse på den mest hensigtsmæssige måde for at skabe nogle rammer, som giver de fordrevne børn og unge fra Ukraine de forudsætninger, de skal have for at lykkes, uan-

set om de snart kan vende tilbage til Ukraine, eller deres ophold i Danmark måtte blive af længere varighed.

Kommunalbestyrelsen vil være ansvarlig for og skulle føre tilsyn med de undervisningstilbud, hvortil kommunen henviser til undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse på institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for undervisningens kvalitet, organisering og tilrettelæggelse, herunder at elever, som er henvist i medfør af det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 3, har fornødent udbytte af undervisningen, herunder tilegner sig kundskaber og færdigheder i fag og emner set i forhold til målene for undervisningen. Det er ifølge lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med institutionerne. Baggrunden for det foreslåede er, at kommunerne har bedre forudsætninger for at føre tilsynet fordi, at opgavevaretagelsen sker på baggrund af en overenskomst mellem kommunalbestyrelsen og institutionen. Ordningen svarer i øvrigt til den allerede gældende, hvor kommunalbestyrelsen har indgået overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om undervisning af elever i grundskolen i dele af undervisningstiden, jf. folkeskolelovens § 22, stk. 8, 3. pkt... Der foreslås ikke ændringer til de almindeligt gældende ansvars- og tilsynsregler ved henvisning til tilbud i en anden kommune, jf. det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 1, eller på friskoler og private grundskoler, jf. det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 2. Baggrunden fsva. tilsyn med friskolerne er, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet i forvejen fører tilsyn med grundskoleundervisning i friskolerne, og derfor godt vil kunne varetage tilsyn i forhold til tilbud, hvortil der er henvist elever efter det foreslåedes § 22 a, stk. 1, nr. 2.

Efter det foreslåede er finansieringen af undervisning for elever omfattet af stk. 1 er et anliggende mellem den henvisende kommunalbestyrelse og den anden kommunalbestyrelse eller den pågældende skole eller institution. Det følger heraf, at undervisning for elever omfattet af det foreslåede § 22 a, stk. 1 og 2, skal finansieres af den henvisende kommune som en del af kommunens almindelige forpligtelse til, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 2.

Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af den overenskomst, der vil skulle lægge til grund for en kommunalbestyrelsens brug af ledig kapacitet.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler om, hvordan overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og en fri- eller privatskole eller en institution, vil skulle regulere, at det er fri- eller privatskolen eller institutionen, der for kommunalbestyrelsen planlægger og gennemfører

undervisningen i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Regler, der fastsættes efter bemyndigelsen vil til enhver tid skulle anvendes på en måde, der sikrer, at kvaliteten af tilbuddet til enhver tid lever op til kravene i folkeskoleloven henholdsvis lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om optagelse og kapacitet.

Bemyndigelsen vil dertil kunne anvendes til at regulere, at det skal fremgå af overenskomsten, om tilbuddet er omfattet af folkeskoleloven eller den lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som der samtidig er fremsat forslag om. Der vil på den baggrund kunne fastsættes regler om de konkrete rammer og krav for undervisningen efter overenskomsten.

Der vil således skulle fastsættes nærmere regler om, at overenskomsten skal indeholde oplysning om, hvordan det sikres, at undervisningen skal opfylde alle relevante krav i folkeskoleloven, herunder fx at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte, , at undervisningen skal leve op til folkeskolens formål og fagenes mål, , at der skal foretages undervisningsdifferentiering, samt at der skal gennemføres evaluering og test, og afholdes folkeskolens afgangseksamen, prøve på 8. klassetrin og 9.-klasseprøver

Der vil herudover kunne fastsættes nærmere regler om de forpligtelser, der vil følge af, at kommunalbestyrelsen fortsat har myndighedsansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven eller den lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som der samtidig er fremsat forslag om, og at den fortsat har myndighedsansvaret for, at undervisningen lever op til de rammer, der er fastsat i overenskomsten.

Bemyndigelsen vil desuden kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsyn og reguleringen heraf i overenskomsten, herunder om, at kommunalbestyrelsen vil skulle udpege en medarbejder i kommunen med de fornødne kvalifikationer til at føre tilsyn med, at det undervisende personale planlægger og tilrettelægger undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Det vil fx kunne være en eller flere skoleledere ved kommunens folkeskoler. For overenskomster med fri- eller privatskoler, vil der kunne fastsættes regler om, at der i overenskomsten skal fastsættes nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelser og om oplysning til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ved oprettelse af tilbud.

2.4. Supplerende redskaber for tilvejebringelse af kapacitet til modtagelse af fordrevne børn og unge fra Ukraine

2.4.1 Gældende ret

Det følger lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at varetagelse af den almindelige undervisning af fordrevne børn og unge fra Ukraine i 7-9. klasse ikke er inden for institutioner for erhvervsrettet uddannelses almindelige opgavevaretagelse.

En institution, der er omfattet lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og institutionens midler må alene komme institutionens formål til gode.

Der er ikke adgang til, at kommunalbestyrelsen kan henvise elever til undervisning ved institutionerne uden forudgående aftale med institutionen og det er institutionens bestyrelses beslutning, hvorvidt institutionen vil udbyde undervisning og anden aktivitet som indtægtsdækket virksomhed.

2.4.2 Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har alle fordrevne børn og unge fra Ukraine efter ansøgning ret til midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til undervisning i grundskolen.

I dag er varetagelse af undervisning i 7.-9. og 10. klasse ikke inden for den almindelige opgavevaretagelse for institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse.

Kommunerne har forskellig kapacitet til rådighed, så der vil være store forskelle mellem kommunerne på, hvor omfattende kapacitetsudfordringen bliver. Kommunerne vurderes derfor at have brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn fra Ukraine kan medføre i den enkelte kommune.

Det foreslås, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse, institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og institutioner for forberedende grunduddannelse kan indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen, om at udleje deres kapacitet, herunder lærere og lokaler, til kommunalbestyrelsen med henblik på at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Institutionerne kan både indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen om den fulde varetagelse af undervisningen og om enkeltelementer, f.eks. udlejning af lokaler eller lærerkapacitet.

Prisfastsættelsen i forbindelse med en overenskomst om varetagelse af undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine vil skulle ske efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Efter det foreslåede vil undervisningen skulle varetages i overensstemmelse med de regler, undervisningstilbuddet i øvrigt ville være underlagt i medfør af folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Det foreslåede vil således ikke ændre på de almindelige kvalitetskrav eller ansvars- og tilsynsregler på Børne- og Undervisningsministeriets område. Undervisning, der varetages af en institution, der er omfattet lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, vil til enhver tid skulle have en kvalitet, der lever op til kravene i henhold til folkeskoleloven henholdsvis lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine undervisningen i folkeskolen, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Der vil efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven fastsættes nærmere regler herom.

Den foreslåede ændring vil dertil indebære, at institutioner, der er omfattet lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, skal stille sin evt. ledige kapacitet til rådighed for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil for at identificere evt. ledig kapacitet på institutioner for erhvervsrettet uddannelse, institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og institutioner for forberedende grunduddannelse i kommunen kunne henvende sig til institutionens leder med henblik på at afklare, om institutionen har ledig kapacitet, eventuelt af en given slags. En anmodning vil betyde, at institutionens leder over for kommunalbestyrelsen vil skulle redegøre for de efterspurgte kapacitetsmuligheder. Redegørelsen vil skulle angive, om der er ledig kapacitet samt om kapaciteten kan stilles til rådighed. Kapaciteten vil som udgangspunkt skulle stilles til rådighed, medmindre institutionens leder kan godtgøre, at der er nært forestående planer for at anvende kapaciteten. Redegørelsen til kommunalbestyrelsen vil være underlagt det almindelige tilsyn, der føres af Børne- og Undervisningsministeriet med institutionerne. Den enkelte institution vil ligeledes selv kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen med tilbud om at benytte ledig kapacitet på institutionen.

De tilbud, der oprettes til varetagelse af undervisningen af elever i 7.-9. klasse, der er henvist efter det foreslåede § 22 a i folkeskoleloven, vil skulle fungere i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Der forventes fastsat nærmere regler om indgåelse og indhold af overenskomst

om tilbud oprettet i medfør af denne bestemmelse efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af folkeskoleloven i lovforslagets § 2, nr. 5, med tilhørende bemærkninger om regler om henvisning af elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og indgåelse af overenskomst i den forbindelse.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget gives kommunerne mulighed for at fravige en række gældende regler i dagtilbuds- og folkeskoleloven i forbindelse med modtagelsen af børn og unge fra Ukraine med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Endvidere gives kommunerne med lovforslaget mulighed for at oprette særlige tilbud på dagtilbudsområdet målrettet børn og unge fra Ukraine med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det er ikke på forhånd muligt at vurdere, i hvilket omfang kommunerne vil gøre brug af den øgede fleksibilitet, muligheden for at oprette de særlige tilbud, eller hvordan kommunerne konkret vil tilrettelægge tilbuddene. Det er derfor ikke muligt at opgøre de økonomiske konsekvenser i kommunerne. Samlet set er vurderingen, at den øgede fleksibilitet vil give mulighed for kommunale mindretidsgifter målt pr. barn/elev sammenlignet med de dag- og grundskoletilbud, der vil skulle gives efter eksisterende lovgivning. Det vil være op til den enkelte kommune at vurdere, om den øgede fleksibilitet, skal benyttes. Vurderingen vil skulle foretages med udgangspunkt i lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Udgangspunktet er, at regelændringer mv. skal DUT-forhandles. Der lægges imidlertid op til, at det aftales med KL, at økonomien for 2022 håndteres i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2023, jf. aftale om modtagelse af fordrevne ukrainere af 11. marts 2022.

Lovforslaget medfører ikke ændringer for stat og regioner. Lovforslaget har derfor ingen økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser på disse områder.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke nye økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 6. maj 2022 til den 12. maj 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademikerne, Ankestyrelsen, AOF Danmark, Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgiverernes Uddannelsesbidrag, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening, Børnenes Bureau, Børnerådet, Børns Vilkår, Børnesagens Fællesråd, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), CEPOS, CEVEA, Daghøjskoleforeningen, Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Danmarks Statistik (DST), Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindsamfund, Dansk Byggeri, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Friskoleforening, Dansk Gymnastik- og Idrætsforening, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske Forlag, Danske Gymnasier, Danske Gymnasieelevers Sammenlutning, Danske Handicaporganisationer, Danske HF og VUC – Bestyrelserne, Danske HF og VUC – Lederne, Danske Landbrugsskoler, Danske Musik- og Kulturskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler, Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne, Danske Skoleelever, Danske Undervisningsorganisationers Samråd, Datatilsynet, De Private Sociale Tilbud (LOS), Den uvildige konsulentordning på handicapområdet (DUKH), Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsstyrelsen – Team Effektiv Regulering, Fag og Arbejde (FOA), Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Firmaidrætten, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folkeligt Oplysnings Forbund, Fora, Forbundet af Offentlige Ansatte, FOBU, Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af katolske skoler i Danmark,

Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af forstandere og direktører ved AMU-centrene, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Tekniske og Administrative Tjenestemænd (TAT), Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningen til gavn for børn og unge (föbu), Foreningsfællesskabet Ligeværd, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring- og Pension, Forældrenes Landsorganisation (FOLA), Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR – danske revisorer, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Handelsskolernes Lærerforening, HK/Kommunal, HK/Stat, HK Privat, HvorErDerEnVoksen, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justisia, Klagenævnet for Specialundervisning, KL, Kraka, LandboUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen Danske Daginstitutioner, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Foreninger for Selvstændige Børnepassere, Landssamråd for PPR-chefer, Lederforeningen for VUC, Lederne, Lederne af ung-

doms- og voksenuddannelserne, Ledersamrådet, Lilleskolerne, LOF, Lærernes Centralorganisation, Modstrøm - Foreningen for FGU-elever og unge omkring FGU, Netværket for kostafdelinger, OpenDenmark, Ordblindeforeningen, Plejefamiliernes Landsforening, Private Gymnasier og Studenterkurser, Red Barnet, Rigsrevisionen

, Rådet for Børns Læring, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Voksen og Efteruddannelse (VEU-Rådet), Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Selveje Danmark, Selvejende og private institutioners forening (Spifo), Skolelederforeningen, Skole og Forældre, SMVdanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Studievalg Danmark, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, TAT (Foreningen af tekniske og administrative tjenestemænd), Team Danmark, Tekniq, Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne, Ungdomsringen, Ungdomsskoleforeningen, Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening, VUC Bestyrelsesforeningen, Økonomistyrelsen

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mulighed for mindreudgifter i kommunerne.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Dagtilbudslovens § 11 regulerer sprogvurdering og sprogstimulering til børn, der er optaget i dagtilbud, og som ikke er optaget i et dagtilbud.

Det følger af dagtilbudslovens § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprog-

vurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Det følger videre af dagtilbudslovens § 11, stk. 2, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud, jf. dog stk. 3. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at gennemføre en sprogvurdering af alle børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke har modtaget en

sprogvurdering i 3-årsalderen, jf. 1. pkt., eller 2-årsalderen, jf. stk. 4.

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 11, stk. 3, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret, individuel vurdering beslutter, om børn af udlændinge, der har midlertidigt ophold i landet på grundlag af beskæftigelse eller i henhold til EU-retten, skal have foretaget en sprogvurdering. Forældre til børn i det tyske mindretal kan fravælge en eventuel sprogvurdering efter stk. 1 og 2.

Sprogvurderinger af børn i og uden for dagtilbud har til hensigt at vurdere børnenes dansksproglige kompetencer med henblik på at give de børn, der vurderes at have behov, systematisk sprogstimulering, herunder blandt andet i form af et sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen til tosprogede børn uden for dagtilbud, så børnene udvikler de nødvendige dansksproglige kompetencer.

Det foreslås at ændre dagtilbudslovens § 11, stk. 3, ved at indsætte et nyt 3. pkt., hvor det foreslås, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret, individuel vurdering beslutter, om børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, uanset bestemmelserne i stk. 1, 2 og 4, skal have foretaget en sprogvurdering.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret individuel vurdering vil kunne beslutte, at børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, som er optaget i et dagtilbud, samt børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, ikke vil skulle have foretaget en vurdering af deres danske sprog i alderen omkring 3 år, jf. § 11, stk. 1 og 2, eller 2 år, hvis kommunen har besluttet at fremrykke sprogvurderingen, jf. dagtilbudsloven § 11, stk. 4.

I vurderingen af, hvorvidt et barn skal modtage en sprogvurdering, vil det kunne indgå, at der er tale om et mindre barn, hvor barnet og dets forældre står i en særlig situation. De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Hovedparten af familierne vil have efterladt fædre og store sønner i Ukraine, samt have haft en rejse ud af Ukraine, som både kan have båret præg af uvished og savn samt have været forbundet med voldsomme oplevelser. Mange af børnene vil derfor kunne have brug for tid til at få talt om

de oplevelser, de har haft, ligesom børnene må formodes at have behov for tid og ro til at finde sig til rette i deres nye omgivelser og vænne sig til alt det nye i Danmark, ligesom hovedparten af børnene formentlig ikke er påbegyndt deres dansksproglige udvikling.

I vurderingen af, hvorvidt barnet skal have foretaget en sprogvurdering, som ligger til grund for afgørelsen om iværksættelse af dansk sprogstimulering, vil der således kunne lægges vægt på, at det kan være bedst for barnet, at barnet ikke med det samme skal have foretaget en vurdering af dets danske sprog, og herefter mødes af krav om at modtage dansk sprogstimulering, men at det hentes til den særlige situation og ud fra en konkret vurdering kan være vigtigere, at barnet får den fornødne tid og ro til at finde sig til rette i Danmark, så barnet kan blive trygt som grundlag for at kunne trives.

Såfremt kommunalbestyrelsen i medfør af forslaget beslutter, at et barn fordrevet fra Ukraine ikke skal modtage en sprogvurdering i alderen omkring 3 år eller 2 år, hvis kommunen har besluttet at fremrykke sprogvurderingen, vil forslaget for så vidt angår børn, der er optaget i et dagtilbud, indebære, at barnet ikke vil skulle modtage sprogstimulering i form af mere systematiske sprogstimuleringsaktiviteter på dansk, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 7. Barnet vil i stedet høre og blive introduceret til det danske sprog ved at være i et dansksprogligt miljø i dagtilbuddet.

Forslaget vil for så vidt angår børn fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, indebære, at børnene ikke vil skulle modtage systematisk sprogstimulering med henblik på at udvikle deres danske sprog. Forslaget vil indebære, at det vil være op til kommunen at vurdere, om barnet på et senere tidspunkt skal have foretaget en sprogvurdering af barnets danske sprog i medfør af reglerne i dagtilbudslovens § 11, stk. 2, 2. pkt., som vil være grundlaget for afgørelse om iværksættelse af dansk sprogstimulering.

Jf. den foreslåede ændring af dagtilbudslovens § 11, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, vil kommunalbestyrelsen have ansvaret for, at forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, og hvor barnet ikke har fået en sprogvurdering, gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud og de muligheder, som det giver i forhold til at være sammen med andre børn.

Såfremt børn fordrevet fra Ukraine i medfør af gældende regler får foretaget en vurdering af deres danske sprog, vil forældrene være forpligtet til at lade barnet deltage i sprogvurderingen, ligesom forældrene vil være forpligtet til at lade barnet modtage dansk sprogstimulering, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 1, 2, 4 og 7. Kommunen vil ligeledes være forpligtet til at standse børneydelsen, hvis forældrene ikke overholder deres pligt til at lade barnet deltage i en sprogvurdering og sprogstimulering, jf. dagtilbudslovens § 12.

I medfør af den foreslåede ændring af § 11, stk. 8, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, vil børn, der har ophold efter lov om

midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som ikke er optaget i et dagtilbud, dog ikke blive omfattet af kravet om optagelse i et obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen, § 11, stk. 8.

Disse børn foreslås i stedet at skulle modtage sprogstimulering som fastsættes med udgangspunkt i deres behov svarende til den sprogstimulering, som skal gives til etsprogede børn med behov, der ikke er optaget i et dagtilbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.1 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af dagtilbudslovens § 11, stk. 6, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, i forbindelse med sprogvurdering efter § 11, stk. 2 og 4 gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.

Det foreslås i § 11, stk. 6, at indsætte et 2. pkt., hvor det foreslås, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke har fået en sprogvurdering efter stk. 2 og 4, jf. stk. 3, 3. pkt., gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af dagtilbudslovens § 11, stk. 3, hvor det foreslås, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, ikke skal have foretaget en vurdering af deres danske sprog.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil have ansvar for, at forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke får foretaget en sprogvurdering, jf. den foreslåede ændring af dagtilbudslovens § 11, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud med de muligheder, dette giver i form af at være sammen med andre jævnaldrende børn, stimulerende læringsmiljøer samt muligheden for stimulering i forhold til det danske sprog.

Forslaget vil videre indebære, at kommunalbestyrelsens nuværende forpligtelse til at gøre forældre til børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, opmærksomme på muligheden for at blive optaget i et dagtilbud i forbindelse med en sprogvurdering af barnet, fortsat vil gælde, selv om kommunalbestyrelsen, jf. den foreslåede ændring af dagtilbudslovens § 11, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, beslutter, at barnet ikke skal have foretaget en sprogvurdering.

Det vil i lighed med gældende ret være op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvordan kommunen vil kontakte de pågældende forældre.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.1 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 3

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 11, stk. 8, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for at give et sprogstimuleringsstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til tosprogede børn, der ikke er i dagtilbud, og som på baggrund af sprogvurdering efter stk. 2 og 4 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter.

Det foreslås at ændre dagtilbudslovens § 11, stk. 8, ved at indsætte et nyt 2. og 3. pkt. Det foreslås med nyt 2. og 3. pkt., at kravet efter 1. pkt. ikke gælder for børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Omfanget af disse børns sprogstimulering skal på baggrund af sprogvurderingen efter stk. 2 og 4 fastsættes ud fra barnets behov.

Forslaget vil medføre, at tosprogede børn, som har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som på baggrund af en sprogvurdering efter § 11, stk. 2 og 4, vurderes at have behov for sprogstimulering, ikke vil være omfattet af kravet om at skulle optages i et obligatorisk sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen. Med tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først møder dansk ved kontakt med det omkringliggende samfund.

Det foreslås, at omfanget af disse børns sprogstimulering på baggrund af sprogvurderingen efter § 11, stk. 2 og 4 skal fastsættes ud fra barnets behov.

Forslaget vil medføre, at tosprogede børn fra Ukraine, der ikke går i dagtilbud, og hvor en sprogvurdering viser, at barnet har behov for sprogstimulering, i stedet vil skulle modtage sprogstimulering på baggrund af barnets behov. Dette svarer til den sprogstimulering, som efter gældende regler gives til ikke-tosprogede børn, der ikke går i dagtilbud, og hvor en sprogvurdering viser, at barnet har behov for sprogstimulering, jf. dagtilbudslovens § 11, stk. 7.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.1 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 4

Til § 22 b

Kommunalbestyrelsen har efter gældende regler ikke hjemmel til at etablere såkaldte særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser i tilbuddet er forbeholdt en gruppe af børn med et særligt opholdsgrundlag, og hvor der i tilbuddet kan fraviges fra kravet om dansk som hovedsprog, og hvor der gives mulighed for at tale ukrainsk.

Det foreslås, at der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen som noget nyt får mulighed for at beslutte, at et dagtilbud kan drives som et såkaldt særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser i særtilbuddet er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Det foreslås at indsætte en ny § 22 b i dagtilbudsloven, som vil skulle hjemle drift af særtilbud i form af et dagtilbud.

Det foreslås med § 22 b, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dagtilbud etableret efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, drives som et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at etablere og drive en kommunal daginstitution, en enhed i en daginstitution eller en kommunal dagpleje som et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil ligeledes indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at en eksisterende kommunal daginstitution, enhed i en daginstitution eller kommunal dagpleje vil skulle drives som et særtilbud i form af et dagtilbud til børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil ligeledes indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne indgå aftale med en privat leverandør om, at en selvejende daginstitution, en udliciteret daginstitution eller en privat dagpleje drives som et særtilbud i form af et dagtilbud, hvori alle pladser i de pågældende dagtilbud vil være forbeholdt børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, jf. dog den foreslåede § 22 b, stk. 2, jf. lovens § 1, nr. 4.

Forslaget vil således indebære, at selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje vil kunne drives som et særtilbud i form af et dagtilbud.

Forslaget vil videre indebære, at særtilbud i form af et dagtilbud vil kunne drives i fysisk tilknytning til en eksisterende daginstitution, enhed i daginstitution eller dagpleje eller som særskilte tilbud.

Formålet er at give kommunerne bedre mulighed for lokalt at organisere tilbud til børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til fordrevne personer fra Ukraine, som kan tilrettelægges med udgangspunkt i børnene behov henset til den særlige situation, som børnene befinder sig i.

Forslaget vil indebære, at særtilbud i form af et dagtilbud vil være dagtilbud, hvormed forstås, at tilbuddene i udgangspunktet vil være omfattet af de krav til dagtilbud, der følger af dagtilbudsloven, men med en række undtagelser.

Det foreslås i forlængelse heraf, at særtilbud i form af et dagtilbud med nogle undtagelser, jf. de foreslåede § 22 b, stk. 3 og 4, vil være omfattet af de samme krav, som er gældende for øvrige dagtilbud efter dagtilbudsloven.

Kommunalbestyrelsen vil i henhold til gældende regler således f.eks. være forpligtet til at tilbyde støtte til børn, der har behov for støtte for at kunne trives og udvikle sig i særtilbuddet, jf. dagtilbudslovens § 4, kommunen vil skulle føre tilsyn med et særtilbud i form af et dagtilbud efter reglerne i dagtilbudslovens §§ 5, 5 a og 5 b.

Særtilbud i form af et dagtilbud vil videre skulle arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for rammer af formålsbestemmelsen for dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 7, der skal være tilbud om sund frokost i særtilbud, jf. dagtilbudslovens § 16 a og b, adgang til en forældrebestyrelse, jf. dagtilbudslovens §§ 14 og 15 mv., ligesom særtilbud i form af et dagtilbud vil være omfattet af gældende regler for tilskud og egenbetaling for en plads i dagtilbud, regler om fripladstilskud mv. jf. dagtilbudslovens § dagtilbudslovens kapitel 5.

Dt er efter gældende regler den enkelte kommune, der har ansvaret for dagtilbuddene og i forlængelse heraf beslutter dagtilbudsstrukturen i kommunen, herunder hvilke typer af tilbud, der skal være til de forskellige aldersgrupper i kommunen.

Forslaget vil i forlængelse heraf indebære, at det vil være op til den enkelte kommune at træffe afgørelse om, hvorvidt et fordrevet barn fra Ukraine, kan optages i et alment tilbud, eller barnet vil skulle optages i et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn fra Ukraine, jf. den foreslåede § 22 b, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, og hvor der i særtilbuddet er de nødvendige kompetencer i forhold til at arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune vil i forlængelse heraf kunne beslutte, at et fordrevet barn fra Ukraine, som er skrevet op til et dagtilbud i medfør af reglerne om pasningsgaranti, skal optages i et særtilbud, fordi kommunen vurderer, at der i særtilbuddet vil være de nødvendige kompetencer til at arbejde med barnets trivsel og læring.

Fordrevne forældre med børn fra Ukraine vil i lighed med andre forældre efter gældende regler i dagtilbudsloven have mulighed for at skrive barnet på venteliste til en bestemt plads, herunder et alment dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 27 c, hvis forældrene ønsker det.

I medfør af gældende regler har forældre ikke krav på en bestemt plads, og det vil således altid være den enkelte kommune, der beslutter, hvorvidt et barn kan optages i et alment dagtilbud eller et særtilbud i form af et dagtilbud, som har de nødvendige kompetencer til at varetage det enkelte barns behov.

Det foreslås, at særtilbud i form af et dagtilbud vil skulle

have en midlertidig karakter med henblik på modtagelse af fordrevne børn fra Ukraine, idet det foreslås, at loven ophæves den 17. marts 2024 med mulighed for at forlænge loven til den 17. marts 2025, jf. lovforslagets § 7, stk. 2 og 3.

Når kommunen i samarbejde med barnets forældre vurderer, at barnet vil kunne optages i et alment tilbud med henblik på blandt andet at kunne indgå i børnefællesskabet, vil forældre have mulighed for at skrive barnet op til en plads i et alment tilbud, såfremt forældrene ønsker det, og i henhold til gældende regler i dagtilbudsloven.

De pågældende børn, der er optaget i et særtilbud i form af et dagtilbud, vil senest ved denne lovs udløb, skulle overgå til et alment dagtilbud i henhold til gældende regler fastsat i hhv. dagtilbuds- og folkeskoleloven.

Det foreslås med § 22 b, stk. 2, at for særtilbud efter stk. 1, som er drevet af en privat leverandør efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3 og 4, og § 21, stk. 3, kan kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 alene træffes efter anmodning fra tilbuddet.

Forslaget vil indebære, kommunalbestyrelsen kun vil kunne beslutte, at en selvejende og udliciteret daginstitution efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3 og 4, eller en privat dagpleje efter dagtilbudslovens § 21, stk. 3, skal drives som et særtilbud, hvor pladserne er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, hvis de pågældende tilbud selv har anmodet om det.

Det foreslås med § 22 b, stk. 3, 1. pkt. at hovedsproget i særtilbud efter stk. 1 uanset bestemmelsen i § 22 a, stk. 1, kan være ukrainsk.

Forslaget vil indebære, at hovedsproget i et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, vil kunne være ukrainsk.

Forslaget vil betyde, at kommunerne f.eks. vil kunne rekruttere og ansætte personer i særtilbuddene, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine eller andre personer, som taler ukrainsk, og som har pædagogiske kompetencer eller lyst til at arbejde med børn, og som kan understøtte børnenes tilknytning til det ukrainske sprog, identitet og kultur. Kommunerne vil med forslaget således kunne drage nytte af den arbejdskraft og de kompetencer, som ukrainske voksne måtte komme med, og som kan bidrage til at løse de aktuelle udfordringer i relation til at rekruttere pædagogisk personale til dagtilbud.

Kommunerne bør samtidig tilstræbe, at der også skal være dansktalende personale i særtilbud, der har de fornødne pædagogiske kompetencer, som kan være erhvervet ved uddannelse, men som også kan bero på erhvervs erfaring eller personlige egenskaber. Kommunerne vil i denne forbindelse også kunne undersøge muligheden for at aktivere pensioneret pædagogisk personale og studerende, som kunne have lyst til at arbejde i et særtilbud i form af et dagtilbud.

Det foreslås med § 22 b, stk. 3, 2. pkt., at børn i disse tilbud skal introduceres til det danske sprog.

Forslaget vil indebære, at særtilbud i form af et dagtilbud vil være forpligtet til at introducere fordrevne børn fra Ukraine til det danske sprog. Introduktion til dansk sprog vil kunne ske på mange måder, hvor det vil handle om at finde mulighederne i hverdagen i såvel leg som rutiner. Såfremt der er dansktalende personale i særtilbuddet vil det dansktalende personale kunne tilrettelægge aktiviteter, hvor børnene eksempelvis hører danske sange, synger på dansk mv., hvor sanglege kan være gode, da de fleste børn er bekendte med musik, og hvor man vil kunne understøtte musikken med brug af fagter. Et andet eksempel vil kunne være læsning af simple bøger med billedunderstøttelse, visuel understøttelse med billeder, fagter mv.

Forslaget om at introducere børn i særtilbud til det danske sprog vil også kunne ske via besøg i lokalsamfundet som f.eks. på biblioteker, besøg i andre dagtilbud, hvor der tales dansk mv.

Såfremt kommunen f.eks. har besluttet at oprette et særtilbud i form af et dagtilbud i tilknytning til en eksisterende daginstitution, enhed i daginstitution eller dagpleje, vil forslaget om, at børnene skal introduceres til det danske sprog kunne ske ved, at børnene hører dansk via leg med dansktalende børn på legepladsen, via fælles aktiviteter med dansktalende børn og personale, herunder f.eks. at spise frokost sammen, være på fælles udflugter mv., hvor børnene vil høre det danske sprog og få mulighed for langsomt at lære enkle ord og gøre sig forståelig på dansk.

Det vil være en forudsætning, at særtilbud arbejder bevidst med at introducere børnene til det danske sprog. Hermed forstås, at introduktionen til dansk vil skulle være en væsentlig præmis i det pædagogiske arbejde med børnene, som skal indtænkes i læringsmiljøerne, hvor det kan lade sig gøre, og hvor det giver mening, herunder i aktiviteter og rutiner, som foregår i løbet af dagen under hensyntagen til, at det skal opleves trygt og rart for børnene.

Børnene vil således som en integreret del af hverdagen i særtilbuddet på forskellig vis skulle stifte bekendtskab med det danske sprog, så det danske sprog langsomt bliver gængeligt og trygt for børnene og dermed give børnene lyst til f.eks. at lege og være sammen med andre børn og voksne, som taler dansk.

Særtilbud i form af et dagtilbud vil være omfattet af dagtilbudslovens formålsbestemmelse, jf. dagtilbudslovens § 7, herunder formålet om, at dagtilbuddene skal bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Ud over forslaget om, at særtilbud i form af et dagtilbud skal introducere børnene til det danske sprog, vil arbejdet med de pågældende børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i medfør af formålsbestemmelsen for dagtilbud også skulle bidrage til, at børnenes langsomt integreres i det danske samfund.

Det foreslås med § 22 b, stk. 4, at særtilbud efter stk. 1 uanset bestemmelsen i § 8, stk. 1, ikke er omfattet af krav om udarbejdelse af en pædagogisk læreplan. I disse tilbud

skal arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse ske med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, jf. § 8, stk. 2.

Forslaget vil betyde, at særtilbud i form af et dagtilbud i lighed med øvrige dagtilbud efter dagtilbudsloven skal arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse ud fra det lovfastsatte fælles pædagogiske fundament for dagtilbud i Danmark, men der vil ikke være krav om udarbejdelse af en skriftlig pædagogisk læreplan i et særtilbud.

Med det pædagogiske grundlag forstås en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvorpå der skal arbejdes med børns trivsel og læring i alle dagtilbud i Danmark. Det pædagogiske grundlag består af følgende:

- Barnesynet. Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.
- Dannelse og børneperspektiv. Børn på f.eks. 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati må medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarlig for at skabe.
- Legen. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes for, at alle børn kan være med og for, at legen udvikler sig positivt for alle børn.
- Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. med leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler både om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.
- Børnefællesskaber. Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner m.v. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.
- Pædagogiske læringsmiljøer. Trygge og stimulerende pædagogiske læringsmiljøer er udgangspunkt for arbejdet med børns læring. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud er ikke kun to timer om formiddagen med

pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Det pædagogiske læringsmiljø skal være til stede hele dagen såvel ved modtagelsen af barnet, under bleskiftet, ved frokosten og ved planlagte forløb. Det pædagogiske læringsmiljø skal blandt andet give barnet mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien, lege forskellige og udviklende lege og bruge både emotionelle, sociale og kognitive kompetencer. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

- Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde handler ikke alene om at styrke den sociale trivsel blandt børn og forældre, men har også fokus på, hvordan dagtilbud og forældre sammen kan arbejde med at skabe den bedste trivsel og læring for barnet og børnegruppen på tværs af dagtilbud og hjem. Det daglige forældresamarbejde bygger på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om barnets trivsel, læring og udvikling herunder også rådgivning og sparring fra personalet til forældre med udgangspunkt i de enkelte familiers behov. Forældresamarbejde skal være differentieret og tilpasset den enkelte familie.
- Børn i udsatte positioner. At understøtte læring hos børn i udsatte positioner handler ikke blot om særindsatser, hvor barnet tages ud af det almene børnefællesskab. Det handler især om, at børnene udfordres og oplever at mestre i blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter, at de voksne har positive forventninger til dem, og at børnene er en betydningsfuld del af fællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.
- Sammenhæng med børnehaveklassen. Sammenhæng betyder ikke, at alting i dagtilbud og skole skal være det samme, idet sammenhæng blandt andet handler om, at dagtilbuddene skal understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed, mod på at forsøge og fejle, lære og virkelyst samt at dagtilbud og skole samarbejder om f.eks. tematiske og pædagogiske forløb.

Nogle elementer i form af eksempelvis barnesynet vil altid skulle være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer så som eksempelvis forældresamarbejdet og arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.

Forslaget vil således indebære, at der ikke vil være krav om udarbejdelse af en skriftlig pædagogisk læreplan i et særtilbud, og at særtilbud ikke, som øvrige dagtilbud, vil skulle arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for rammerne af de to pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring, som er fastsat inden for hvert af de seks læreplanstemaer, jf. bekendtgørelse nr. 968 af 28. juni 2018 om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Forslaget indebærer, at kommunerne vil kunne ansætte personale, som taler ukrainsk, men som ikke nødvendigvis har de fornødne mundtlige og skriftlige dansksproglige

kompetencer i relation til at kunne indgå i arbejdet med udarbejdelse af en skriftlig pædagogisk læreplan.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1 i lovforslaget bemærkninger.

Til § 22 c

Det foreslås at indsætte en ny overskrift 'Befordring til børn mellem hjem og dagtilbud mv. og en ny paragraf 22 c i dagtilbudslovens kapitel 3.

Det foreslås med § 22 c, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde befordring mellem hjem eller dets nærhed og dagtilbud til børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil indebære, at kommunerne vil få mulighed for at tilbyde kørsel af et barn med ophold efter lov om midlertidigt opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine fra familiens hjem eller dets nærhed og til et dagtilbud eller et særtilbud i form af et dagtilbud, jf. den foreslåede § 22 b.

Forslaget vil ligeledes indebære, at kommunen vil kunne tilbyde befordring til børn fra barnets dagtilbud eller særtilbud i form af et dagtilbud og til familiens hjem eller dets nærhed.

Dette vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor et barn, der er fordrevet fra Ukraine, skal optages i et alment dagtilbud, hvori der er personale ansat, der taler ukrainsk, men hvor dette dagtilbud ligger langt fra familiens bopæl.

Det vil også kunne være relevant i tilfælde, hvor en kommune har besluttet at oprette særtilbud i form af et dagtilbud, hvor pladserne er forbeholdt fordrevne børn fra Ukraine, jf. den foreslåede § 22 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, hvor børnene vil få mulighed for at være sammen med andre børn, der taler ukrainsk og tale det ukrainske sprog, men hvor det pågældende særtilbud ligger et stykke vej fra familiens hjem, som gør det vanskeligt for forældrene at aflevere og hente barnet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.5 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 5

Det er blandt andet fastsat i dagtilbudslovens § 27 c, stk. 1, at forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønske om deres barns optagelse i og mulighed for at komme på venteliste til alle daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, og alle dagplejehjem efter § 21, stk. 2 og 3, i opholdskommunen og i en anden kommune, jf. dog stk. 2 og § 28, stk. 2.

Det er fastsat i § 27 c, stk. 2, at forældre, uanset stk. 1, ikke kan tilkendegive ønske om deres barns optagelse i selvejende og udliciterede daginstitutioner efter § 19, stk. 3 og 4, som har indgået aftale med kommunalbestyrelsen om at forbeholde pladserne i institutionen for børn af medarbejdere fra en eller flere virksomheder, jf. § 27, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås at ændre § 27 c, stk. 2, ved at indsætte et nyt 2. pkt.

Det foreslås med nyt 2. pkt., at i særtilbud i form af et

dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. § 22 b, stk. 1, kan alene forældre til disse børn uanset stk. 1 tilkendegive ønske om optagelse.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om muligheden for at etablere særtilbud i form af et dagtilbud, jf. den foreslåede § 22 b, jf. forslaget § 1, nr. 4, hvor det foreslås, at kommunerne som noget nyt får hjemmel til at etablere særtilbud, hvor alle pladser i særtilbuddet er forbeholdt fordrevne børn fra Ukraine med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil indebære, at såfremt kommunalbestyrelsen i medfør af den foreslåede § 22 b har etableret et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladserne i tilbuddet er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, vil det kun være forældre til disse børn, som vil kunne tilkendegive ønske om deres barns optagelse i og mulighed for at komme på venteliste til et disse tilbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 6

Dagtilbudslovens § 44 a-g fastsætter regler om optagelse i et obligatorisk læringstilbud til børn, der efter nærmere regler er bosat i et udsat boligområde.

Det følger af dagtilbudslovens § 44 a, stk. 1, at følgende børn skal optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen:

- 1) Alle børn med bopæl i et udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder i § 61 a i lov om almene boliger m.v., som ikke er optaget i dagtilbud efter § 19, stk. 2-5, eller § 21, stk. 2 eller 3, når de fylder 1 år.
- 2) Alle børn med bopæl i et udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder i § 61 a i lov om almene boliger m.v., som i alderen mellem 1 og 2 år udmeldes af et dagtilbud efter § 19, stk. 2-5, eller § 21, stk. 2 eller 3, og ikke optages i et andet dagtilbud efter § 19, stk. 2-5, eller § 21, stk. 2 eller 3.
- 3) Alle børn i alderen mellem 1 og 2 år, som flytter ind i et udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder i § 61 a i lov om almene boliger m.v., og som ikke er optaget i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-5, eller § 21, stk. 2 eller 3.

Det følger videre af dagtilbudslovens § 44 a, stk. 2, at det obligatoriske læringstilbud til børn omfattet af stk. 1 skal foregå i en daginstitution efter § 19, stk. 2-4, som kommunalbestyrelsen vurderer kan understøtte barnets sproglige, sociale, personlige og kognitive udvikling og demokratiske dannelse.

Det foreslås at indsætte et nyt *stk. 6* i § 44 a. Det foreslås med stk. 6, at kravene efter stk. 1, nr. 1-3, om optagelse i obligatorisk læringstilbud ikke gælder for børn, der har ophold

efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil indebære, at familier, der har fået ophold i Danmark efter lov om midlertidig opholdstilladelse for personer, der er fordrevet fra Ukraine, og som bliver bolig-placeret i et udsat boligområdet, ikke vil blive omfattet af kravet om at lade barnet optage i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen. Forslaget vil ligeledes indebære, at forældrene ikke vil skulle deltage i målrettede forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om, hvordan de kan støtte deres børn i det obligatoriske læringstilbud og understøtte børnenes dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed og introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier, dagtilbudslovens § 44 b, stk. 4.

Forslaget vil videre indebære, at de pågældende børns forældre ikke vil være omfattet af dagtilbudslovens § 44 e om standsning af børneydelsen til forældre, der ikke overholder deres pligt til at lade barnet optage i et obligatorisk lærings-tilbud.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Fordrevne børn og unge fra Ukraine vil kunne få ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine på grund med betydeligt kortere sagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne end ved en normal asylproces. Den korte sagsbehandlingstid vil betyde, at de meget kort tid efter deres ankomst blive boligplaceret i en kommune, og de må derfor forventes at have brug for tid og ro til at vænne sig til alle de nye ting.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.2 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 7

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 80, at kommunalbestyrelsen skal give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 2-4 og § 85 a.

Det følger videre af dagtilbudslovens § 80, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen.

Det foreslås at ændre dagtilbudslovens § 80, stk. 2, og indsætte nyt 2. pkt. Det foreslås med 2. pkt., at tilskud til privat pasning til forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan gives til en anden aldersgruppe.

Forslaget indebærer, at kommunen vil få mulighed for at give tilskud til privat pasning til brug for en privat pasnings-

ordning, hvori der tales ukrainsk, til en aldersgruppe, som kan være en anden aldersgruppe end den, som kommunen i medfør af dagtilbudslovens § 80, stk. 2, 1. pkt. kan have fastsat for tilskud til privat pasning.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte alene at give tilskud til privat pasning til brug for en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk, til f.eks. aldersgruppen 12-24 måneder, selvom kommunen i medfør af dagtilbudslovens § 80, stk. 2, har besluttet at give tilskud til privat pasning til brug for en privat pasningsordning, hvori der er krav om dansk som hovedsprog til f.eks. aldersgruppen 26 uger til 36 måneder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.3 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 8

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 81 b, stk. 1, at hovedsproget i private pasningsordninger skal være dansk, jf. dog stk. 3. Private pasningsordninger oprettet af det tyske mindretal er ikke omfattet af 1. pkt.

Det er videre fastsat i § 81 b, stk. 3, at kommunalbestyrelsen som led i godkendelsen af en pasningsaftale efter § 81, stk. 1, i helt særlige tilfælde kan beslutte, at hovedsproget kan være et andet end dansk, såfremt det vurderes ikke at have integrationsmæssige konsekvenser.

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 4 i § 81 b, hvor det foreslås, at kommunalbestyrelsen uanset stk. 1 kan beslutte, at kravet om dansk som hovedsprog efter stk. 1, 1. pkt., ikke gælder for private pasningsordninger, hvor der indgås aftale om pasning af børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. I disse ordninger kan hovedsproget være ukrainsk.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at give tilladelse til etablering og drift af en privat pasningsordning, jf. dagtilbudslovens § 78, stk. 1, hvor der ikke tales dansk som hovedsprog, men hvor der i stedet tales ukrainsk, hvis der indgås aftale om pasning af børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Med forslaget vil kommunen få mulighed for at beslutte, at forældre med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, vil kunne vælge at få et tilskud til privat pasning, som de kan bruge med henblik på at få passet barnet i en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk. Samtidig vil ukrainske forældre med forslaget i en periode, såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet at give mulighed for det, få mulighed for at få passet deres barn i en ordning, hvor den private børnepasser og de andre børn i ordningen taler ukrainsk, hvilket vil kunne være trygt for barnet og barnets forældre.

Forslaget vil videre indebære, at forældre med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, vil få mulighed for at indgå aftale om privat pasning af et barn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, med en privat pasningsordning, hvor der tales ukrainsk, og hvor for-

ældrene enten er arbejdsgivere for den private børnepasser, eller forældrene køber en plads i en privat pasningsordning.

Herudover vil forslaget indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne godkende en aftale om privat pasning mellem forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine og en privat pasningsordning, hvor der tales ukrainsk i ordningen.

Kommunalbestyrelsen vil i forhold til at skulle træffe en beslutning om, at kravet om dansk som hovedsprog ikke vil skulle gælde for private pasningsordninger, hvis der indgås aftale om pasning af børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, f.eks. kunne lade indgå, hvorvidt kommunen har kapacitetsudfordringer, og der er risiko for, at kommunen ikke vil kunne opfylde pasningsgarantien, og kommunen dermed ikke vil kunne opfylde lovkravet om at tilbyde et dagtilbud til alle børn inden for nærmere regler og frister, jf. dagtilbudslovens § 23.

Herudover vil kommunen kunne lade indgå, hvorvidt den vurderer, at der blandt de fordrevne familier fra Ukraine, som har fået ophold i kommunen, er et behov for at kunne få passet børnene i en mindre enhed i

en kortere periode, hvor der tales ukrainsk i ordningen.

Forældrene vil i henhold til gældende regler have ret til et tilskud til privat pasning, hvor der er krav om, at hovedsproget er dansk, jf. dagtilbudslovens § 80, stk. 1, og § 81 b, stk. 1.

Forslaget medfører, at der kun vil kunne indgås aftale om pasning af børn i en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk, hvis de børn, der bliver passet i ordningen, har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil ikke indebære en ret til at få godkendt en aftale om privat pasning mellem forældre og en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk. I medfør af gældende regler skal kommunalbestyrelsen som grundlag for en beslutning om godkendelse sikre, at den private børnepassers personlige forudsætninger og de fysiske rammer, hvori barnet eller børnene passes, er forsvarlige med henblik på at kunne passe andres børn, jf. dagtilbudslovens § 81, stk. 1.

Ud over forslaget om at give mulighed for at tale ukrainsk i private pasningsordninger, vil en privat pasningsordning, hvori der tales ukrainsk, skulle følge de øvrige krav i relation til tilskud og krav til indhold, som gælder for private pasningsordninger, jf. dagtilbudslovens §§ 80-81, § 81 a og §§ 82-85.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.3 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 9

Det følger af dagtilbudslovens § 86, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 2 og 3.

Det er fastsat i dagtilbudslovens § 87, stk. 1, at det er en betingelse for at få tilskud til pasning af egne børn, at ansøgeren:

- 1) har tilstrækkelige dansk kundskaber til at kunne udvikle barnets dansksproglige kompetencer,
- 2) ikke samtidig modtager offentlig overførelsesindkomst eller har en arbejdsindtægt,
- 3) ikke er omfattet af § 13, stk. 10, og § 13 f, stk. 1-4, jf. § 26, stk. 4-10, i lov om aktiv socialpolitik, og
- 4) har opholdt sig her i riget i 7 ud af de seneste 8 år.

Det følger af dagtilbudslovens § 87, stk. 2, at kravene om tilstrækkelige dansk kundskaber efter stk. 1, nr. 1, og om ophold efter stk. 1, nr. 4, ikke gælder for EU/EØS-borgere, i det omfang de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

Det foreslås at indsætte et nyt 2. pkt. i dagtilbudslovens § 87, stk. 2. Det foreslås med nyt 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kravene om tilstrækkelige dansk kundskaber efter stk. 1, nr. 1, og om ophold i riget efter stk. 1, nr. 4 ikke gælder for forældre, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, som bor i en kommune, som tilbyder tilskud til privat pasning, ikke vil skulle opfylde kravet om at have tilstrækkelige dansk kundskaber til at kunne udvikle barnets dansksproglige kompetencer, jf. § 87, stk. 1, nr. 1, samt kravet om at have opholdt sig i riget i 7 ud af 8 år, jf. § 87, stk. 1, nr. 4, såfremt kommunen har besluttet, at disse krav ikke skal gælde for personer med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.

Kommunalbestyrelsen vil i forhold til en beslutning om, at kravet om tilstrækkelige dansk kundskaber og ophold i riget i 7 ud af 8 år ikke vil skulle gælde for personer, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, f.eks. kunne lade indgå, hvorvidt kommunen har kapacitetsudfordringer, og der er risiko for, at kommunen ikke vil kunne opfylde pasningsgarantien, og kommunen dermed ikke vil kunne opfylde lovkravet om at tilbyde et dagtilbud til alle børn inden for nærmere regler og frister.

Herudover vil kommunen kunne lade indgå, hvorvidt den vurderer, at der blandt de fordrevne familier fra Ukraine, som har fået ophold i kommunen, er et behov for selv at kunne passe egne børn i den periode, hvor kommunen har besluttet at give tilskud til pasning af egne børn, som er maksimalt 1 år.

Forslaget skal ses i lyset af krigen i Ukraine og tilstrømningen af fordrevne personer fra Ukraine, som vil kunne udfordre nogle kommuner i forhold til at kunne tilbyde et dagtilbud til alle børn. Med forslaget vil de kommuner, der tilbyder tilskud til pasning af egne børn, kunne tilbyde forældre med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, at få et tilskud til pasning af egne børn. Hermed vil fordrevne forældre fra Ukraine i

maksimalt et år få mulighed for at gå hjemme og passe deres eget barn, hvilket for nogen vil kunne være en god start i Danmark, hvor barnet kan blive trygt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.4 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 10

Der foreslås med lovforslagets § 1, nr. 10, to lovtekniske ændringer af § 99, stk. 1, nr. 8 og nr. 9, i dagtilbudsloven, der knytter sig til lovforslagets § 1, nr. 11, hvor det foreslås, at der indsættes to nye numre i dagtilbudslovens 99, stk. 1.

Til nr. 11

§ 99 i dagtilbudsloven vedrører statslig refusion til kommunerne for visse typer af kommunale udgifter til udlændinge med bestemte typer af opholdstilladelse efter udlændingeloven.

Efter § 99, stk. 1, nr. 1-9, finder statsrefusionsordningen anvendelse for udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter følgende bestemmelser i udlændingeloven:

- 1) §§ 7 eller 8,
- 2) § 9 b,
- 3) § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter § 9 b,
- 4) § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person,
- 5) § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1,
- 6) § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3,
- 7) § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding,
- 8) § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylsøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, eller
- 9) § 9 e.

Efter dagtilbudslovens § 99, stk. 2, i dagtilbudsloven yder staten refusion til kommunerne for alle udgifter til hjælp efter dagtilbudsloven i to tilfælde. Det drejer sig for det første om 1) tilfælde, hvor udlændingen inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i et døgnophold. Der gives dog alene statsrefusion, indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv. Herudover drejer det sig om 2) mindreårige asylansøgere, der har fået opholdstilladelse, dog kun indtil den mindreårige er fyldt 18 år, eller forældrene får lovligt ophold i Danmark.

Det foreslås, at der i dagtilbudslovens § 99, *stk. 1*, indsættes et nyt *nr. 10 og 11*, hvorefter udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til

personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. samt lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, omfattes af persongruppen i § 99, stk. 1, i dagtilbudsloven.

Forslaget har til formål at rette op på, at dagtilbudslovens § 99, stk. 1, utilsigtet ikke er blevet opdateret med opholdsgrundlag i forbindelse med vedtagelsen af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. samt vedtagelsen af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget om indsættelse af et nyt nr. 10 og nr. 11 i dagtilbudslovens § 99, stk. 1, vil indebære, at udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., samt udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, omfattes af persongruppen i § 99, stk. 1, i dagtilbudsloven.

Den foreslåede ændring vil således medføre, at staten efter dagtilbudslovens § 99, stk. 2, nr. 1, i dagtilbudsloven vil skulle afholde en kommunes udgifter til udlændinge, der inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i et døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv.

Endelig vil den foreslåede ændring medføre, at staten efter § 99, stk. 2, nr. 2, i dagtilbudsloven vil afholde en kommunes udgifter til mindreårige, der har fået opholdstilladelse, dog kun indtil den mindreårige er fyldt 18 år, eller barnets forældre får lovligt ophold i Danmark.

Den foreslåede ændring er begrundet i behovet for at give kommunerne samme adgang til statsrefusion for udgifter til hjælp efter dagtilbudsloven, når der er tale om personer, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., samt efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som når der er tale om udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter de i § 99, stk. 1, nævnte bestemmelser i udlændingeloven.

Til § 2

Til nr. 1

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 3. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om obligatoriske sprogrøver, som forudsætning for at eleven kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog for elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 6, 4. pkt., at hvis

eleven ikke består prøven, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin i 2 år.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 696 af 4. juli 2019 om obligatoriske sprogprøver i grundskolen.

Det følger af bekendtgørelsens § 8, at elever i 1.-9. klasse, som er omfattet af § 5, stk. 6, 3. pkt., i lov om folkeskolen, skal bestå en obligatorisk sprogprøve som forudsætning for, at eleven kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog. Elever i 1.-9. klasse, som er omfattet af § 5, stk. 6, 3. pkt., i lov om folkeskolen, og som forud for skoleårets begyndelse har modtaget undervisning i dansk som andetsprog i mindst tre skoleår, eventuelt efter først at have modtaget basisundervisning i dansk som andetsprog i op til to skoleår, skal bestå en obligatorisk sprogprøve inden begyndelsen af det følgende skoleår. Dette gælder i det fjerde skoleår, hvor eleven modtager undervisning i dansk som andetsprog, uanset om skolens leder vurderer, at eleven fortsat har behov for undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af bekendtgørelsens § 9, at en elev, som efter § 8 skal bestå en obligatorisk sprogprøve, har fire forsøg hertil senest inden begyndelsen af det efterfølgende skoleår.

En elev, der ikke har bestået sprogprøven efter fire forsøg, og som efter § 8 fortsat skal bestå sprogprøven, skal fortsat undervises i dansk som andetsprog i henhold til regler herom, indtil skolens leder igen indstiller eleven til en obligatorisk prøve, som eleven består. Dette gælder, uanset at eleven ikke skal undervises igen på det pågældende klassetrin, hvis eleven igen ikke består prøven, jf. § 5, stk. 6, 4. pkt., i lov om folkeskolen.

Skolens leder planlægger sprogprøvernes afholdelse, så eleven kan benytte sine fire forsøg inden fristen.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 10, at sprogprøverne målrettet 1.-9. klasse er individuelle prøver og indeholder en mundtlig og en skriftlig del.

Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 14, at skolens leder fritager en elev fra prøven, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse heller ikke på særlige vilkår kan aflægge prøven. Afgørelsen træffes på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering om, at eleven på grund af sine vanskeligheder ikke på hensigtsmæssig måde kan aflægge prøven. Andre sagkyndige kan inddrages.

Bestemmelsen om sprogprøver blev indsat i folkeskoleloven med lov nr. 278 af 26. marts 2019, og det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslag nr. L 60 af 4. oktober 2018, jf. Folketingstidende 2018-19, A, at der med udsatte boligområder fremadrettet forstås områder, hvor mindst to af følgende kriterier er opfyldt:

- 1) Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
- 2) Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.

- 3) Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.
- 4) Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusivt uddannelsessøgende udgør mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

Det bemærkes, at Børne- og Undervisningsministeriet årligt udarbejder en vejledende liste over, hvilke grundskoler eller afdelinger af grundskoler der afholder sprogprøver. Listen bygger på Indenrigs- og Boligministeriets data over udsatte boligområder sammenholdt med data fra Danmarks Statistiks elevregister.

Børne- og Undervisningsministeriet offentliggør den vejledende liste på ministeriets hjemmeside.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at påse, hvorvidt kommunens folkeskoler er omfattet af kravet om obligatoriske sprogprøver.

Det foreslås, at det indsættes i lovens § 5, stk. 6, som nyt 6. pkt., at elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke indgår ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder, og at krav om aflæggelse af sprogprøver, jf. 3. pkt., for disse elever kan fraviges.

Forslaget medfører, at elever i 1.-9. klasse, som med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke skal tælle med i opgørelsen af, hvornår der skal aflægges en obligatorisk sprogprøve – uanset deres bopæl.

Forslaget medfører, at kommunerne fra skoleåret 2022/2023 skal trække disse elever fra opgørelsen, således at de ikke indgår i opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder. Kommunerne vil således skulle trække de ukrainske børn og unge fra opgørelsen om, hvorvidt kommunens folkeskoler er omfattet af kravet om obligatoriske sprogprøver. Børne- og Undervisningsministeriet vil fra skoleåret 2023/2024 kunne undtage elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, fra den vejledende liste, ministeriet udarbejder.

Forslaget medfører også, at kravet om aflæggelse af sprogprøver kan fraviges for disse elever, selv om øvrige elever på deres skoler eller afdelinger på skoler skal aflægge sprogprøver. Det skyldes, at disse elever anses for at have et særligt behov for at bevare deres tilknytning til Ukraine og det ukrainske sprog, da deres opholdstilladelse som udgangspunkt er midlertidig. Det er skolens leder, der skal træffe beslutning om, hvorvidt en elev skal aflægge sprogprøven. Skolens leder vil i sin beslutning om at fravige kravet om sprogprøve kunne lægge vægt på elevens faglige forhold og tilknytning til Ukraine. Der kan f.eks. være situationer, hvor eleven modtager faglig undervisning på ukrainsk og dermed kan have gavn af at fortsætte med at modtage undervisning i dansk som andetsprog.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 1. og 2. pkt., gives der i fornødent omfang undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn i grundskolen. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn og om modersmålsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæiske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Færøerne og Grønland.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 5. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fravige stk. 1-3, §§ 7 og 7 a, § 13, stk. 3, § 14 og § 14 b, stk. 2, 1. pkt., i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 7, kan børne- og undervisningsministeren i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn, jf. stk. 6, tillige fravige folkeskolelovens § 36, stk. 2 og 3, om frit skolevalg i tilfælde, hvor det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til en anden skole end distriktsskolen. Vurderingen skal foretages ud fra en individuel vurdering af elevens sproglige behov.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, hvor der er fastsat en række regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af bekendtgørelsens § 1, at der ved tosprogede elever forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at tosprogede elever med behov for sprogstøtte ved optagelse i folkeskolen i forbindelse med skolestart eller senere i skoleforløbet skal gives undervisning i dansk som andetsprog, samt at skolelederen ved optagelse – efter inddragelse af fornøden sagkundskab og efter samråd med forældrene – beslutter, om den enkelte elev har behov for sprogstøtte, og i givet fald hvordan eleven skal gives undervisning i dansk som andetsprog.

Undervisningen i dansk som andetsprog kan enten gives som en integreret del af den almindelige undervisning i klassen, hvis eleven er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen, jf. bekendtgørelsens § 3, eller som basisundervisning, hvis eleven ikke ved optagelsen kan deltage i den almindelige undervisning i klassen, jf. bekendtgørelsens § 4.

Basisundervisning i dansk som andetsprog kan gives i 1) modtagelsesklasser, 2) på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning eller 3) i udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter at de er fyldt 14 år, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Det følger af bekendtgørelsens § 4, stk. 3, at elevtallet i modtagelsesklasser ikke må overstige 12 ved skoleårets

begyndelse, medmindre klassen undervises af to lærere eller andet undervisende personale i fællesskab, jf. dog stk. 4. Det skal tilstræbes, at elevtallet ikke i løbet af skoleåret kommer til at overstige 12. Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen godkende, at elevtallet i modtagelsesklasser kan være på op til 15 elever ved skoleårets begyndelse, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt i forhold til undervisningens kvalitet. Hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan kommunalbestyrelsen godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse. Det skal tilstræbes, at elevtallet, jf. 1. og 2. pkt., ikke bliver højere i løbet af skoleåret.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 4, stk. 5, at en modtagelsesklasse højst må omfatte tre klassetrin. Hvis eleverne overvejende har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan en modtagelsesklasse dog spænde over højst fem klassetrin.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 6, må elevtallet på særlige hold i henhold til stk. 2, nr. 2, ikke overstige syv.

Det følger bl.a. af bekendtgørelsens § 4, stk. 7, at undervisningen efter stk. 2, nr. 1-3, dvs. basisundervisningen, ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog efter § 3, og senest efter to års forløb, inklusiv den tid, der er givet undervisning til eleverne efter § 36 g, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. Begrænsningen på to år gælder ikke for elever, der optages i en udvidet modtagelsesklasse, jf. stk. 2, nr. 3, eller i øvrigt optages i folkeskolen i tilfælde, hvor eleven ikke tidligere har modtaget undervisning i at læse og skrive.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 8, skal elevernes samlede undervisningstid svare til undervisningstiden for det klassetrin, som eleven befinder sig på, jf. folkeskolelovens § 14 b, stk. 1.

Efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan en tosproget elev, der modtager undervisning i dansk som andetsprog efter §§ 3 eller 4, med forældrenes samtykke i ganske særlige tilfælde fritages for undervisningen i et fag, dog ikke dansk og matematik, hvis det skønnes umuligt at afhjælpe elevens vanskeligheder gennem supplerende undervisning, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 5. Eleven skal have anden undervisning i stedet.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 6, at undervisning i dansk som andetsprog varetages af lærere eller andet undervisende personale, jf. folkeskolelovens kapitel 4, som gennem særlig uddannelse eller på anden måde har kvalificeret sig til opgaven.

Undervisningen skal tilrettelægges efter folkeskolelovens krav til fagrække, timetal og lærer kvalifikationer m.v.

Efter gældende regler i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, tilrettelægges undervisningstiden således, at den i et skoleår har en samlet varighed af 1) mindst 1.110 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin, 2) mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin og 3) 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

Det følger af folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, at undervis-

ningstidens samlede varighed ikke må overstige 1.400 timer i et skoleår. Undervisningstiden kan dog overstige 1.400 timer for elever, der vælger mere end et valgfag, jf. § 9, stk. 7.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 14 b, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren for bestemte skoler på baggrund af en pædagogisk begrundet ansøgning kan godkende, at undervisnings- tiden overstiger 1.400 timer.

Det følger af folkeskolelovens § 16, stk. 1, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i kompetenceområder i børnehaveklassen og et samlet antal årlige undervisnings- timer i fagene på hvert af klassetrinnene 1.-9. (minimumstimetal). De samlede årlige minimumstimetal er fastsat i lovens bilag 1.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 16, stk. 2, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk og matematik på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i faget historie på hvert af klassetrinnene 3.-9. (minimumstimetal). De årlige minimumstimetal for disse fag er fastsat i lovens bilag 1.

Efter folkeskolelovens § 16, stk. 3, gælder endvidere, at inden for de rammer og principper, der er fastsat i henhold til folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 5, og § 44, stk. 2, nr. 1, gennemfører hver skole et antal årlige undervisningstimer i hvert enkelt obligatorisk fag på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i valgfag på hvert af klassetrinnene 7.-9., hvorved de i lovens bilag 1, jf. stk. 1 og 2, fastsatte timetal som minimum gives. Der er i lovens bilag 1 fastsat årlige vejledende timetal for de fag, der ikke efter stk. 2 er fastsat årlige minimumstimetal for.

Det foreslås, at det indsættes i lovens § 5, som nyt *stk.* 8, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om elevtal i undervisningen i dansk som andetsprog, fritagelse for undervisningen i fag, undtagen dansk og matematik, og antal undervisningstimer, samt modtagelsesklassers omfang med hensyn til klassetrin for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Med den foreslåede bestemmelse vil der kunne fastsættes nærmere regler om elevtallet i modtagelsesklasser og på særlige hold. Med aftalen er der enighed om at fastholde de gældende regler, hvorefter kommunalbestyrelsen kan godkende et elevtal på op til 18 elever i modtagelsesklasser ved skoleårets begyndelse, hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov og samme øvrige forudsætninger. Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med, at fordrevne børn og unge fra Ukraine får mulighed for at modtage undervisning på ukrainsk og engelsk samt fjernundervisning på ukrainsk. Børne- og undervisningsministeren vil efter aftale med aftalekredsen kunne ændre disse regler.

Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse vil det endvidere kunne fastsættes, at elevtallet for så vidt angår undervisning i dansk som andetsprog i form af særlige hold ikke må overstige syv – ligesom i dag. Børne- og undervisningsministeren bemyndiges dog til efter aftale med aftalepartierne at kunne fastsætte nærmere regler om loft over antal

elever på særlige hold for basisundervisning i dansk som andetsprog.

Det vil endvidere kunne fastsættes, at elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, der modtager undervisning i dansk som andetsprog, med forældrenes samtykke vil kunne fritages for undervisningen i fag, uden at der skal være ganske særlige grunde hertil, dog ikke fagene dansk og matematik.

Med hjemmel i bestemmelsen vil der også kunne fastsættes regler om at fravige gældende regler vedrørende undervisningstiden, således at det bliver muligt at reducere antallet af undervisningstimer for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Forslaget medfører, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fravige reglerne om, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i kompetenceområder i børnehaveklassen og et samlet antal årlige undervisningstimer i fagene på hvert af klassetrinnene 1.-9. (minimumstimetal), jf. folkeskolelovens § 16, stk. 1, samt fravige reglerne om, at hver skole skal gennemføre mindst et samlet antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk og matematik på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i faget historie på hvert af klassetrinnene 3.-9. (minimumstimetal), jf. folkeskolelovens § 16, stk. 2. De årlige minimumstimetal for disse fag er fastsat i lovens bilag 1.

Elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, vil dermed kunne modtage et reduceret antal undervisningstimer.

Med hjemmel i bestemmelsen vil der også kunne fastsættes regler om, at en modtagelsesklasse kan omfatte syv klassetrin, hvis eleverne har samme sproglige behov samt øvrige forudsætninger. Med forslaget fraviges den gældende regel om, at en modtagelsesklasse højst må omfatte tre klassetrin eller fem klassetrin, hvis eleverne overvejende har samme sproglige behov samt øvrige forudsætninger.

Det bemærkes, at de gældende regler om, at undervisningen i modtagelsesklassen eller på særlige hold ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog og senest efter to års forløb, ikke ændres.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter folkeskolelovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt., skal elever i børnehaveklasser på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år, bestå en obligatorisk sprogp prøve, jf. stk. 2, før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse.

Bestemmelsen om sprogp prøver blev indsat i folkeskoleloven med lov nr. 278 af 26. marts 2019, og det fremgår af

bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslag nr. L 60 af 4. oktober 2018, jf. Folketingstidende 2018-19, A, at der ved udsatte boligområder fremadrettet forstås områder, hvor mindst to af følgende kriterier er opfyldt:

- 1) Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
- 2) Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
- 3) Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.
- 4) Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusiv uddannelsessøgende udgør mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

Det bemærkes, at Børne- og Undervisningsministeriet årligt udarbejder en vejledende liste over, hvilke grundskoler eller afdelinger af grundskoler der afholder sprogprøver. Listen bygger på Indenrigs- og Boligministeriets data over udsatte boligområder sammenholdt med data fra Danmarks Statistiks elevregister.

Børne- og Undervisningsministeriet offentliggør den vejledende liste på ministeriets hjemmeside.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at påse, hvorvidt kommunens folkeskoler er omfattet af kravet om obligatoriske sprogprøver.

Det foreslås, at det i lovens § 11 a, stk. 1, indsættes nyt 4. pkt., at elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke indgår ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder.

Forslaget medfører, at elever i børnehaveklassen, som har opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke skal tælle med i opgørelsen af, hvornår der skal aflægges en obligatorisk sprogprøve – uanset deres bopæl.

Det bemærkes, at kommunerne i fra skoleåret 2022/2023 skal trække disse elever fra opgørelsen, således at de ikke indgår i opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder. Kommunerne vil således skulle trække de ukrainske børn og unge fra opgørelsen over, hvorvidt kommunens folkeskoler er omfattet af kravet om aflæggelse af obligatoriske sprogprøver. Børne- og Undervisningsministeriet vil fra skoleåret 2023/2024 kunne undtage elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, fra den vejledende liste, ministeriet udarbejder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter folkeskolelovens § 11 a, stk. 1, skal elever i børnehaveklasser på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end

30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år, bestå en obligatorisk sprogprøve, jf. stk. 2, før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse. Består eleven ikke sprogprøven, skal eleven igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår, jf. dog stk. 4 og 5. Påbegyndelse af undervisning i 1. klasse kan kun udsættes en gang for den enkelte elev.

Det følger af folkeskolelovens § 11 a, stk. 2, at i børnehaveklasser omfattet af stk. 1 gennemføres tre sprogprøver. Den første sprogprøve gennemføres i forbindelse med undervisningens påbegyndelse, den anden sprogprøve gennemføres i februar, og den tredje sprogprøve gennemføres umiddelbart inden skoleårets afslutning. Består eleven en sprogprøve, skal eleven ikke deltage i yderligere sprogprøver.

Det følger af folkeskolelovens § 11 a, stk. 3, at elever, som ikke består en obligatorisk sprogprøve, skal gennemgå et sprogstimuleringsforløb på skolen inden den næste sprogprøve.

Det følger af folkeskolelovens § 11 a, stk. 4, at elever, som ikke består den tredje sprogprøve, tilbydes en frivillig fjerde sprogprøve inden undervisningens påbegyndelse i 1. klasse. Består eleven den fjerde sprogprøve, kan eleven påbegynde 1. klasse. Som forberedelse til den fjerde sprogprøve tilbydes eleven mod betaling deltagelse i frivillig undervisning i sommerferien. Deltagerbetaling udgør 500 kr. pr. påbegyndt uge og er fastsat i 2018-niveau og reguleres fra og med den 1. januar 2019 en gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 11 a, stk. 5, at for de elever, der ikke har bestået sprogprøven, kan skolelederen i helt særlige tilfælde beslutte, at eleven på trods heraf kan påbegynde 1. klasse, såfremt skolelederen vurderer, at elevens faglige niveau er tilstrækkeligt til at påbegynde undervisningen i 1. klasse.

Det følger også af folkeskolelovens § 11 a, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om de prøver, som er nævnt i stk. 1, 2 og 4, herunder om udarbejdelsen af prøverne, tidspunktet for prøvernes afholdelse, kravene ved prøverne og bedømmelsen af prøverne.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 696 af 4. juli 2019 om obligatoriske sprogprøver i grundskolen.

Det følger af bekendtgørelsens § 7, at ved sprogprøven afprøver og bedømmer skolen, hvorvidt eleven er sprogparat til at påbegynde undervisningen i 1. klasse, jf. § 11 a, stk. 1, i lov om folkeskolen.

Det foreslås, at det indsættes i lovens § 11 a, stk. 2, som 4. pkt., at kravet om aflæggelse af sprogprøver kan fraviges for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget medfører, at kravet om aflæggelse af sprogprøver kan fraviges for disse elever, selv om deres skoler eller afdelinger af skoler skal aflægge sprogprøverne. Det skyldes, at disse elever i udgangspunktet skal bevare deres

tilknytning til Ukraine og det ukrainske sprog, da deres opholdstilladelse som udgangspunkt er midlertidig. Det er skolens leder, der skal træffe beslutning om, hvorvidt en elev skal aflægge sprogprøve. Dette kan begrundes i elevens faglige forhold og tilknytning til Ukraine. Det kan f.eks. være den situation, hvor en elev lige er kommet til Danmark, og hvor det af den grund ikke vil være hensigtsmæssigt at aflægge sprogprøver. Det kan også være den situation, hvor en elev hurtigt tilegner sig danskkundskaber, og skolens leder dermed vurderer det hensigtsmæssigt, at eleven skal aflægge sprogprøven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 1, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole kan henvise elever til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, i en anden kommunes skoler, en statsskole, en fri grundskole, en godkendt efterskole, en godkendt fri fagskole eller en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, for så vidt angår undervisning i 10. klasse.

Efter den gældende bestemmelse kan en kommune således allerede i dag opfylde sine undervisningsforpligtelser ved efter overenskomst at henvise elever til undervisning i andre skoler end den pågældende kommunes egne skoler. Det omfatter også elever, som har behov for undervisning i modtagelsesklasser.

Ifølge § 22, stk. 3, kan henvisning til en anden kommunes skoler kun omfatte elever på 7.-10. klassetrin og elever, der skal undervises i specialklasser eller specialskoler, samt elever fra kommunens yderdistrikter, der har nærmere til nabokommunens skole.

Det følger videre af § 22, stk. 4, at henvisning af børn og unge til en fri grundskole, en godkendt efterskole, en godkendt fri fagskole eller en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, for så vidt angår undervisning i 10. klasse, kun kan ske med forældrenes samtykke, jf. § 54, medmindre henvisningen sker i henhold til stk. 5 om henvisning af elever til specialundervisning i dagbehandlingstilbud.

Ifølge § 22, stk. 7, kan undervisning for elever på 7.-10. klassetrin efter § 5, stk. 2, nr. 1, litra e, om undervisning i tysk eller fransk, § 9 om valgfagsudbud, og §§ 19 b-19 e om undervisning i 10. klasse, være fælles for elever fra flere skoler og kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne om nødvendigt henvises hertil. Eleverne skal dog, hvis de ønsker det, kunne modtage undervisning inden for folkeskolen i hele det årlige undervisningstidmet.

Det følger af § 36 g, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at en fri grundskole kan optage elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede elever i den undervisningspligtige alder. I sådan et tilbud optager skolen tillige elever, der er henvist efter folkeskole-

lovens § 22, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 4, og som er omfattet af stk. 2.

Det følger af lovens § 36 g, stk. 2., at skolen giver tilbud efter stk. 1 til elever, når elevens bopælskommune vurderer, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og at det er pædagogisk påkrævet for eleven at deltage i tilbud efter stk. 1.

Det følger videre af lovens § 36 g, stk. 3., at en elevs deltagelse i et tilbud efter stk. 1 ophører, når elevens bopælskommune vurderer, at eleven kan deltage i almindelig grundskoleundervisning, dog senest efter 2 års forløb.

Kommunens afgørelse om henvisning til særlig grundskoleundervisning forudsætter, at der ud fra en konkret individuel vurdering af elevens sproglige udvikling, ved fornøden inddragelse af sagkyndig bistand og eventuel brug af testmateriale, konstateres et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, der fordrer en særlig tilrettelagt undervisning med henblik på at imødekomme elevens behov for faglig og sproglig udvikling.

Ifølge § 36 h, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. indgår skolen og kommunalbestyrelsen overenskomst om rammer for optagelse af elever med bopæl i kommunen i tilbud efter § 36 g og om kommunens tilskud til dækning af skolens udgifter hermed.

Det følger af lovens § 36, stk. 2, at skolens udgifter ved tilbud efter § 36 g dækkes af kommunale tilskud eller andre indtægter bortset fra statslige tilskud efter kapitel 4 og forældrebetaling. Skolen fører et særskilt regnskab for ordningen. Dette er en del af skolens samlede regnskab, jf. § 24.

Det foreslås, at der som ny paragraf indsættes § 22 a.

Det foreslåede § 22 a, stk. 1, vil medføre, at en kommunalbestyrelse for elever, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan henvise til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, hvis der er indgået overenskomst om undervisning med en anden kommunalbestyrelse om undervisning i den anden kommunes skoler, herunder kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, friskoler og private grundskoler og for så vidt angår undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse.

Det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 1, vil medføre, at det vil være muligt for en kommunalbestyrelse efter overenskomst at henvise til tilbud i en anden kommunes folkeskoletilbud, herunder for så vidt angår elever med behov for undervisning i modtagelsesklasser, samt kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Bestemmelsen vil dertil indebære, at det er muligt at henvise elever til tilbud, der er oprettet ved tværkommunalt samar-

bejde, fx modtagelsesklasser, der er finansieret af to eller flere kommuner.

Ifølge det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 2, vil kommunalbestyrelsen også kunne henvise elever til friskoler og private grundskoler. Det vil ifølge det foreslåede være muligt for kommunalbestyrelsen at henvise til særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever, jf. § 36 g, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., forudsat tilbuddene er oprettet i henhold til de af ministeren fastsatte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten, der vil skulle fastsættes efter reglerne i det foreslåede stk. 4.

Det følger videre af det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 3, at kommunalbestyrelsen for så vidt angår undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse efter overenskomst med institutioner kan henvise til tilbud på institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Det foreslås, at de tilbud, der vil kunne henvises til efter § 22 a, stk. 1, nr. 3, vil skulle ske i henhold til folkeskoleloven.

Det foreslåede vil ikke ændre på, at eleverne fortsat vil modtage undervisning, der er omfattet af de almindelige kvalitetskrav, der gælder for tilbud i henhold til folkeskoleloven eller vil gælde for lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Det følger heraf, at beslutning om henvisning af en elev til undervisning ifølge den foreslåede bestemmelse alene vil kunne træffes, så længe tilbuddet til enhver tid opfylder de krav og mål tilbuddet er omfattet af.

Med den foreslåede ændring vil en kommunalbestyrelse have adgang til at opfylde sine undervisningsforpligtelser over for elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ved efter overenskomst at henvise til undervisning i et af de i de foreslåedes § 22 a, stk. 1, nr. 1-3, nævnte tilbud. Det vil give gode muligheder for i overensstemmelse kommunens prioritering, ønsker og behov at tilrettelægge sin opgavevaretagelse på den mest hensigtsmæssige måde for at skabe nogle rammer, som giver de fordrevne børn og unge fra Ukraine de forudsætninger, de skal have for at lykkes, uanset om de snart kan vende tilbage til Ukraine, eller deres ophold i Danmark måtte blive af længere varighed.

Det foreslås, at henvisning til undervisning efter det foreslåede vil kunne benyttes i tilfælde, hvor kommunen skønner at have behov for at kunne gøre brug af ledig kapacitet, herunder lokale- og lærerressourcer, andre steder, som kommunalbestyrelsen ikke selv har til rådighed, og hvor kommunen skønner at henvisning efter den foreslåede bestemmelse er den mest hensigtsmæssige løsning. Det følger heraf, at henvisning vil skulle ske på baggrund af en konkret vurdering og med hensyn til den enkelte elev, herunder ift. reglerne for så vidt angår specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Forslaget omfatter også muligheden for at indgå overenskomst om, at en fri- eller privatskole eller en institution

omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse kan varetage undervisningen i en del af undervisningstiden.

Det foreslås med § 22 a, stk. 2, at kommunalbestyrelsen vil kunne henvise til tilbud efter § 22 a, stk. 1, nr. 3, i henhold til lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Det foreslåede vil således ikke ændre på, at eleverne fortsat vil modtage undervisning, der er omfattet af de almindelige kvalitetskrav, der gælder for tilbud i henhold til lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Det følger heraf, at beslutning om henvisning af en elev til undervisning ifølge den foreslåede bestemmelse alene vil kunne træffes, så længe tilbuddet til enhver tid opfylder krav og mål for undervisningen i henhold til lov om kommunale særlige grundskoler til personer.

Det foreslås, at henvisning til undervisning efter det foreslåede vil kunne benyttes i tilfælde, hvor kommunen skønner at have behov for at kunne gøre brug af ledig kapacitet, herunder lokale- og lærerressourcer, andre steder, som kommunalbestyrelsen ikke selv har til rådighed, og hvor kommunen skønner at henvisning efter den foreslåede bestemmelse er den mest hensigtsmæssige løsning. Det følger heraf, at henvisning vil skulle ske på baggrund af en konkret vurdering og med hensyn til den enkelte elev, herunder ift. reglerne for så vidt angår specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Det foreslås med § 22 a, stk. 3, at den henvisende kommunalbestyrelse har ansvaret for og skal føre tilsyn med undervisningen i skoler omfattet af stk. 1, nr. 3.

Det følger af det foreslåede, at kommunalbestyrelsen skal har ansvars- og tilsynsforpligtelse over for de undervisningstilbud, hvortil kommunen henviser til undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse på institutioner omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for undervisningens kvalitet, organisering og tilrettelæggelse, herunder at elever, som er henvist i medfør af det foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 3, har fornødent udbytte af undervisningen, herunder tilegner sig kundskaber og færdigheder i fag og emner set i forhold til målene for undervisningen

Det foreslåede indebærer, at der ikke ændres ved de almindeligt gældende ansvars- og tilsynsregler ved de tilbud, der kan henvises til i medfør af § 22 a, stk. 1, nr. 1 og 2.

Det foreslåede § 22 a, stk. 4, vil medføre, at finansieringen af undervisning for elever omfattet af stk. 1 er et anliggende mellem den henvisende kommunalbestyrelse og den anden kommunalbestyrelse eller den pågældende skole eller institution.

Det følger af det foreslåede, at undervisning for elever omfattet af det foreslåede § 22 a, stk. 1, skal finansieres af den henvisende kommune som en del af kommunens almin-

delige forpligtelse til, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 2.

Efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, vil børne- og undervisningsministeren kunne fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten, der er nævnt i stk. 1.

Børne- og undervisningsministeren har ved § 1, nr. 15 i bekendtgørelse nr. 81 af 20. januar 2022 bemyndiget Styrelsen for Undervisning og Kvalitet til at udstede bekendtgørelser i medfør af lov om folkeskolen. Dette gælder dog ikke i den udstrækning børne- og undervisningsministeren ikke konkret træffer anden bestemmelse. Børne- og undervisningsministeren forventer ikke at træffe en sådan anden bestemmelse. Det vil derfor være styrelsen, som vil kunne anvende den foreslåede bemyndigelse.

Den foreslåede bemyndigelse tilsigter, at der kan fastsættes regler om den overenskomst, der vil skulle regulere en kommunes brug af ledig kapacitet for elever, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, på fri- og privatskoler, jf. § 36 h i lov om friskoler og private grundskoler m.v. Den foreslåede bemyndigelse vil tilsvarende kunne anvendes til at fastsætte regler om den overenskomst, der vil skulle regulere ledig kapacitet for sådanne elever på institutioner, som er omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forbedrende grunduddannelse i medfør af de foreslåede §§ 3-5.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler om, hvordan overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og en fri- eller privatskole eller en institution, vil skulle regulere, at det er fri- eller privatskolen eller institutionen, der for kommunalbestyrelsen planlægger og gennemfører undervisningen i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om optagelse og kapacitet.

Bemyndigelsen vil dertil kunne anvendes til at regulere, at det skal fremgå af overenskomsten, om tilbuddet er omfattet af folkeskoleloven eller den lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som der samtidig er fremsat forslag om. Der vil på den baggrund kunne fastsættes regler om de konkrete rammer og krav for undervisningen efter overenskomsten.

Der vil således skulle fastsættes nærmere regler om, at overenskomsten skal indeholde oplysning om, hvordan det sikres, at undervisningen skal opfylde alle relevante krav i folkeskoleloven, herunder fx at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte, at undervisningen skal leve op til folkeskolens formål og fagenes mål, at der skal foretages undervisningsdifferentiering, samt at der skal gennemføres evaluering og test, og afholdes folkeskolens afgangseksamen, prøve på 8. klassetrin og 9.-klasseprøver

Der vil herudover kunne fastsættes nærmere regler om de

forpligtelser, der vil følge af, at kommunalbestyrelsen fortsat har myndighedsansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven eller den lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som der samtidig er fremsat forslag om, og at den fortsat har myndighedsansvaret for, at undervisningen lever op til de rammer, der er fastsat i overenskomsten.

Bemyndigelsen vil desuden kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsyn og reguleringen heraf i overenskomsten, herunder om, at kommunalbestyrelsen vil skulle udpege en medarbejder i kommunen med de fornødne kvalifikationer til at føre tilsyn med, at det undervisende personale planlægger og tilrettelægger undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Det vil fx kunne være en eller flere skoleledere ved kommunens folkeskoler. For overenskomster med fri- eller privatskoler, vil der kunne fastsættes regler om, at der i overenskomsten skalfastsættes nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelser og om oplysning til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ved oprettelse af tilbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at varetagelse af den almindelige undervisning af fordrevne børn og unge fra Ukraine i 7-9. klasse ikke er inden for den almindelige opgavevaretagelse for institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Det følger af § 29 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at en institution, der er omfattet af loven, i sit virke som selvejende institution skal være uafhængig, og institutionens midler må alene komme institutionens formål til gode.

Der er ikke adgang til, at kommunalbestyrelsen uden forudgående aftale med institutionen kan henvise elever i 7.-10. klasse til undervisning på institutionen. Det er institutionens bestyrelses beslutning, hvorvidt institutionen vil udbyde undervisning og anden aktivitet som indtægtsdækket virksomhed.

Det foreslås med et nyt stykke i § 1, stk. 8, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser kan varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. den med lovforslagets § 2, nr. 5, foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 3, i lov om folkeskolen. Det fremgår endvidere af forslaget, at institutioner med ledig ka-

pacitet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen skal stille den ledige kapacitet til rådighed for kommunerne.

Med den foreslåede ændring i § 1, stk. 8, 1. pkt., tilvejebringes der hjemmel til, at institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. efter overenskomst med kommunalbestyrelsen vil kunne stille kapacitet til rådighed til at sikre den bedst mulige modtagelse af personer med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Derved får kommunerne henset til den helt ekstraordinære situation, der følger af de russiske væbnede styrkers militære invasion af Ukraine den 24. februar 2022, mulighed for at kunne anvende alt ledig kapacitet, der er tilgængelig i kommunen, såfremt det bliver nødvendigt.

Det bemærkes, at private institutioner for gymnasiale uddannelser ikke er omfattet af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. Institutionerne er ikke omfattet af dette lovforslaget.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen, såfremt den ikke har tilstrækkelig kapacitet til at varetage opgaven selv, vil kunne anvende ledig kapacitet på institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. til at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil således indebære, at institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. kan indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen, om at udleje deres kapacitet, herunder lærere og lokaler, til kommunalbestyrelsen med henblik på at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Institutionerne kan både indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen om den fulde varetagelse af undervisningen og om enkeltelementer, f.eks. udlejning af lokaler eller lærerkapacitet.

Med det foreslåede vil prisfastsættelsen i forbindelse med en overenskomst om varetagelse af undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1, nr. 3, skulle ske efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Undervisningen vil skulle varetages i overensstemmelse med de regler, undervisningstilbuddet i øvrigt ville være underlagt i medfør af folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Det foreslåede vil således ikke ændre på de almindelige kvalitetskrav eller ansvars- og tilsynsregler på Børne- og Undervisningsministeriets område. Sådan undervisning, der varetages af en institution for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., vil til enhver tid skulle have en kvalitet, der lever op til kravene i henhold til folkeskoleloven henholdsvis lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine undervisningen i folkeskolen, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Der

vil efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven fastsættes nærmere regler herom.

Den foreslåede ændring i § 1, stk. 8, 2. pkt., vil indebære, at institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. skal stille sin evt. ledige kapacitet til rådighed for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil for at identificere evt. ledig kapacitet på institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. i kommunen kunne henvende sig til institutionens leder med henblik på at afklare, om institutionen har ledig kapacitet, eventuelt af en given slags. En anmodning vil betyde, at institutionens leder over for kommunalbestyrelsen vil skulle redegøre for de efterspurgte kapacitetsmuligheder. Redegørelsen vil skulle angive, om der er ledig kapacitet samt om kapaciteten kan stilles til rådighed. Kapaciteten vil som udgangspunkt skulle stilles til rådighed, medmindre institutionens leder kan godtgøre, at der er nært forestående planer for at anvende kapaciteten. Redegørelsen til kommunalbestyrelsen vil være underlagt det almindelige tilsyn, der føres af Børne- og Undervisningsministeriet med institutionerne, jf. § 50 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. Den enkelte institution vil ligeledes selv kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen med tilbud om at benytte ledig kapacitet på institutionen.

De tilbud, der oprettes til varetagelse af undervisningen af elever i 7.-9. klasse, der er henvist efter det foreslåede § 22 a i folkeskoleloven, vil skulle fungere i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Der forventes fastsat nærmere regler om indgåelse og indhold af overenskomst om tilbud oprettet i medfør af denne bestemmelse efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af folkeskoleloven i lovforslagets § 2, nr. 5, med tilhørende bemærkninger om regler om henvisning af elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og indgåelse af overenskomst i den forbindelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Det følger af § 1, stk. 1, 5. pkt., i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, kan indgå overenskomst med en kommunalbestyrelse om at udbyde valgfag for elever på 7.-9. klassetrin og varetage visse valgfag, forløb og aktiviteter på folkeskolerne og om at varetage 10. -klasseundervisning, jf. folkeskoleloven. Det følger videre af § 1, stk. 1, 6. pkt. i loven, at en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, kan endvidere indgå overenskomst med en skole om at tilrettelægge og varetage undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10, jf.

lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler.

Det følger samlet af § 1, stk. 1, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at varetagelse af den almindelige undervisning af fordrevne børn og unge fra Ukraine i 7.-9. klasse ikke er inden for institutioner for erhvervsrettet uddannelses almindelige opgavevaretagelse.

Det følger videre af § 8, stk. 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at bestyrelsen træffer efter indstilling fra lederen beslutning om institutionens udbud af erhvervsrettet grund-, efter- og videreuddannelse og om iværksættelse af øvrige uddannelsesaktiviteter som indtægtsdækket virksomhed og anden relevant aktivitet. Børne- og undervisningsministeren kan i særlige tilfælde give institutionen påbud om at udbyde en bestemt uddannelse. Der er ikke adgang til, at kommunalbestyrelsen uden forudgående aftale med institutionen kan henvise elever i 7.-10. klasse til undervisning på institutionen. Det er institutionens bestyrelses beslutning, hvorvidt institutionen vil udbyde undervisning og anden aktivitet som indtægtsdækket virksomhed.

Det følger af § 14 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at en institution, der er godkendt efter loven, i sit virke som selvejende institution skal være uafhængig, og institutionens midler må alene komme institutionens formål til gode.

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 6, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, kan henvise elever til en sådan institution for så vidt angår undervisning i 10. klasse.

Det foreslås med et nyt stykke i § 1, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser kan varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. den med lovforslagets § 2, nr. 5, foreslåede § 22 a, stk. 1, nr. 3, i folkeskoleloven. Det fremgår endvidere af forslaget, at institutioner med ledig kapacitet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen skal stille den ledige kapacitet til rådighed for kommunerne.

Med den foreslåede ændring i § 1, stk. 6, 1. pkt., tilvejebringes der hjemmel til, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse efter overenskomst med kommunalbestyrelsen vil kunne stille kapacitet til rådighed til at sikre den bedst mulige modtagelse af personer med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Derved får kommunerne henset til den helt ekstraordinære situation, der følger af de russiske væbnede styrkers militære invasion af Ukraine den 24. februar 2022, mulighed for at kunne anvende alt ledig kapacitet, der er tilgængelig i kommunen, såfremt det bliver nødvendigt.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen, såfremt den ikke har tilstrækkelig kapacitet til at varetage opgaven selv, vil kunne anvende ledig kapacitet på institutioner for erhvervsrettet uddannelse til at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om

midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil således indebære, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen, om at udleje deres kapacitet, herunder lærere og lokaler, til kommunalbestyrelsen med henblik på at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Institutionerne kan både indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen om den fulde varetagelse af undervisningen og om enkeltelementer, f.eks. udlejning af lokaler eller lærerkapacitet.

Med det foreslåede vil prisfastsættelsen i forbindelse med en overenskomst om varetagelse af undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1, nr. 3, skulle ske efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Undervisningen vil skulle varetages i overensstemmelse med de regler, undervisningstilbuddet i øvrigt ville være underlagt i medfør af folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Det foreslåede vil således ikke ændre på de almindelige kvalitetskrav eller ansvars- og tilsynsregler på Børne- og Undervisningsministeriets område. Sådant undervisning, der varetages af en institution for erhvervsrettet uddannelse, vil til enhver tid skulle have en kvalitet, der lever op til kravene i henhold til folkeskoleloven henholdsvis lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine undervisningen i folkeskolen, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Der vil efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven fastsættes nærmere regler herom.

Den foreslåede ændring i § 1, stk. 6, 2. pkt., vil indebære, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse skal stille sin evt. ledige kapacitet til rådighed for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil for at identificere evt. ledig kapacitet på institutioner for erhvervsrettet uddannelse i kommunen kunne henvende sig til institutionens leder med henblik på at afklare, om institutionen har ledig kapacitet, eventuelt af en given slags. En anmodning vil betyde, at institutionens leder over for kommunalbestyrelsen vil skulle redegøre for de efterspurgte kapacitetsmuligheder. Redegørelsen vil skulle angive, om der er ledig kapacitet samt om kapaciteten kan stilles til rådighed. Kapaciteten vil som udgangspunkt skulle stilles til rådighed, medmindre institutionens leder kan godtgøre, at der er nært forestående planer for at anvende kapaciteten. Redegørelsen til kommunalbestyrelsen vil være underlagt det almindelige tilsyn, der føres af Børne- og Undervisningsministeriet med institutionerne, jf. § 29, stk. 1, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Den enkelte institution vil ligeledes selv kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen med tilbud om at benytte ledig kapacitet på institutionen.

De tilbud, der oprettes til varetagelse af undervisningen af elever i 7.-9. klasse, der er henvist efter det foreslåede § 22 a i folkeskoleloven, vil skulle driften i henhold til folke-

skoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Der forventes fastsat nærmere regler om indgåelse og indhold af overenskomst om tilbud oprettet i medfør af denne bestemmelse efter det foreslåede § 22 a, stk. 4, i folkeskoleloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af folkeskoleloven i lovforslagets § 2, nr. 5, med tilhørende bemærkninger om regler om henvisning af elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og indgåelse af overenskomst i den forbindelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets bemærkninger.

Til § 5

Til nr. 1

Det følger af § 1, stk. 1 og 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at varetage af undervisningen af fordrevne børn og unge fra Ukraine i 7.-9. og 10. klasse ikke er inden for institutioner for forberedende grunduddannelses almindelige opgavevaretagelse.

Det følger videre af § 1, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at institutionen kan udbyde undervisning og anden aktivitet som indtægtsdækket virksomhed ud over det, der er omfattet af stk. 2, nr. 2, om gennemførelse af særlige forløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov som indtægtsdækket virksomhed.

Der er ikke adgang til, at kommunalbestyrelsen uden forudgående aftale med institutionen kan henvise elever i 7.-10. klasse til undervisning på institutionen. Det er institutionens bestyrelses beslutning, hvorvidt institutionen vil udbyde undervisning og anden aktivitet som indtægtsdækket virksomhed.

Det følger af § 20 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at en bestyrelsen skal sikre, at institutionen i sit virke er uafhængig. Bestyrelsen skal forvalte institutionens midler, så de bliver til størst mulig gavn for institutionens formål og alene virker til fremme heraf.

Det foreslås med et nyt nummer i § 1, stk. 2, nr. 5, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at institutioner for forberedende grunduddannelse efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. den med lovforslagets § 2, nr. 5, foreslåede § 22 a, stk. 1, i folkeskoleloven. Det fremgår endvidere af forslaget, at institutioner med ledig kapacitet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen skal stille den ledige kapacitet til rådighed for kommunerne.

Med den foreslåede ændring i § 1, stk. 2, nr. 5, 1. pkt., tilvejebringes der hjemmel til, at institutioner for forberedende grunduddannelse efter overenskomst med kommunalbestyrelsen vil kunne stille kapacitet rådighed til at sikre den bedst mulige modtagelse af personer med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordre-

vet fra Ukraine. Derved får kommunerne henset til den helt ekstraordinære situation, der følger af de russiske væbnede styrkers militære invasion af Ukraine den 24. februar 2022, mulighed for at kunne anvende alt ledig kapacitet, der er tilgængelig i kommunen, såfremt det bliver nødvendigt.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen, såfremt den ikke har tilstrækkelig kapacitet til at varetage opgaven selv, vil kunne anvende ledig kapacitet på institutioner for forberedende grunduddannelse til at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil således indebære, at institutioner for forberedende grunduddannelse kan indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen, om at udleje deres kapacitet, herunder lærere og lokaler, til kommunalbestyrelsen med henblik på at varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Institutionerne kan både indgå overenskomst med kommunalbestyrelsen om den fulde varetage af undervisningen og om enkeltelementer, f.eks. udlejning af lokaler eller lærerkapacitet.

Med det foreslåede vil prisfastsættelsen i forbindelse med en overenskomst om varetage af undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1, nr. 3, skulle ske efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

Undervisningen vil skulle varetages i overensstemmelse med de regler, undervisningstilbuddet i øvrigt ville være underlagt i medfør af folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Det foreslåede vil således ikke ændre på de almindelige kvalitetskrav eller ansvars- og tilsynsregler på Børne- og Undervisningsministeriets område. Sådant undervisning, der varetages af en institution for forberedende grunduddannelse, vil til enhver tid skulle have en kvalitet, der lever op til kravene i henhold til folkeskoleloven henholdsvis lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine undervisningen i folkeskolen, jf. det parallelt fremsatte lovforslag herom. Der vil efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven fastsættes nærmere regler herom.

Den foreslåede ændring i § 1, stk. 2, nr. 5, 2. pkt., vil indebære, at institutioner for forberedende grunduddannelse skal stille sin evt. ledige kapacitet til rådighed for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil for at identificere evt. ledig kapacitet på institutioner for forberedende grunduddannelse i kommunen kunne henvende sig til institutionens leder med henblik på at afklare, om institutionen har ledig kapacitet, eventuelt af en given slags. En anmodning vil betyde, at institutionens leder over for kommunalbestyrelsen vil skulle redegøre for de efterspurgte kapacitetsmuligheder. Redegørelsen vil skulle angive, om der er ledig kapacitet samt om kapaciteten kan stilles til rådighed. Kapaciteten vil som udgangspunkt skulle stilles til rådighed, medmindre institutionens leder kan godtgøre, at der er nært

forestående planer for at anvende kapaciteten. Redegørelsen til kommunalbestyrelsen vil være underlagt det almindelige tilsyn, der føres af Børne- og Undervisningsministeriet med institutionerne, jf. § 48, stk. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Den enkelte institution vil ligeledes selv kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen med tilbud om at benytte ledig kapacitet på institutionen.

De tilbud, der oprettes til varetagelse af undervisningen af elever i 7.-9. klasse, der er henvist efter det foreslåede § 22 a i folkeskoleloven, vil skulle fungere i henhold til folkeskoleloven eller lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Der forventes fastsat nærmere regler om indgåelse og indhold af overenskomst om tilbud oprettet i medfør af denne bestemmelse efter det foreslåede § 22 a, stk. 5, i folkeskoleloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af folkeskoleloven i lovforslagets § 2, nr. 5, med tilhørende bemærkninger om regler om henvisning af elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og indgåelse af overenskomst i den forbindelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets bemærkninger.

Til § 6

Til nr. 1

Det følger af § 1, stk. 4, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at § 5, stk. 6, 3. og 4. pkt., i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever i 1.-9. klasse på frie grundskoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

Det bemærkes, at Børne- og Undervisningsministeriet årligt udarbejder en vejledende liste over, hvilke grundskoler eller afdelinger af grundskoler der afholder sprogprøver. Listen bygger på Indenrigs- og Boligministeriets data over udsatte boligområder sammenholdt med data fra Danmarks Statistiks elevregister.

Børne- og Undervisningsministeriet offentliggør den vejledende liste på ministeriets hjemmeside.

Det er de frie grundskolers bestyrelses ansvar at påse, hvorvidt den pågældende skole er omfattet af kravet om obligatoriske sprogprøver.

Det foreslås, at det indsættes i § 1, stk. 4, som 2. pkt., at § 5, stk. 6, 6. pkt., i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Forslaget medfører, at den foreslåede regel i lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke indgår ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder og mulighed for fravigelse af kravet om aflæggelse af sprogprøver for elever

i 1.-9. klasse, også skal gælde for friskoler og private grundskoler på samme måde som folkeskoler.

Forslaget medfører også, at kravet om aflæggelse af sprogprøve kan fraviges for disse elever, selv om øvrige elever på deres skoler eller afdelinger på skoler skal aflægge sprogprøver. Dette skyldes, at disse elever i udgangspunktet vil skulle bevare deres tilknytning til Ukraine og det ukrainske sprog, da deres opholdstilladelse som udgangspunkt er midlertidig. Det er skolens leder, der skal træffe beslutning om, hvorvidt en elev skal aflægge sprogprøven. Dette kan begrundes med elevens faglig forhold og tilknytning til Ukraine. Der kan f.eks. være situationer, hvor eleven modtager faglig undervisning på ukrainsk og dermed kan have gavn af at fortsætte med at modtage undervisning i dansk som andetsprog.

Det bemærkes, at skolerne fra skoleåret 2022/2023 skal trække disse elever fra opgørelsen, således at de ikke indgår i opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder. Skolerne vil således skulle trække de ukrainske børn og unge fra opgørelsen over, hvorvidt skolen er omfattet af kravet om obligatoriske sprogprøver. Børne- og Undervisningsministeriet vil fra skoleåret 2023/2024 kunne undtage elever med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, fra den vejledende liste, ministeriet udarbejder.

Det bemærkes, at de foreslåede ændringer i lovforslagets § 2, nr. 3 og 4, hvorefter elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke indgår ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder, og hvorefter der kan ske fravigelse af kravet om aflæggelse af sprogprøver for så vidt angår elever i børnehaveklassen, også kommer til at gælde for elever i friskoler og private grundskoler m.v. Det skyldes, at det følger af § 1, stk. 3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at § 11 a i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever i børnehaveklassen på frie grundskoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Det følger af § 3, stk. 1, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at opholdstilladelse efter denne lov meddeles med henblik på midlertidigt ophold og tidsbegrænses til den 17. marts 2024, jf. dog lovens § 3, stk. 2.

Det følger endvidere af § 3, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at opholdstilladelse meddelt efter denne lov kan forlænges til den 17. marts 2025. Udlændinge- og integrationsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om betingelser for forlængelse og proceduren for behandling af sager om forlængelse. Udlændinge- og integrationsministeren kan

endvidere fastsætte regler om, at opholdstilladelse efter denne lov, der meddeles den 17. marts 2024 eller senere, kan meddeles tidsbegrænset til den 17. marts 2025.

Det foreslås i § 7, stk. 1, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det foreslås videre i § 7, stk. 2, at § 11, stk. 3, 3. pkt., § 11, stk. 6, 2. pkt., § 11, stk. 8, 2. og 3. pkt., overskriften før § 22 b, § 22 b, overskriften før § 22 c, § 22 c, § 27, stk. 2, 2. pkt., § 44 a, stk. 6, § 80, stk. 2, 2. pkt., § 81 b, stk. 4, og § 87, stk. 2, 2. pkt., i dagtilbudsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1-9, § 5, stk. 6, 6. pkt., § 5, stk. 8, § 11 a, stk. 1, 4. pkt., § 22 a, i folkeskoleloven, som affattet ved denne lovs § 2, § 1, stk. 8, i lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som affattet ved denne lovs § 3, § 1, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved denne lovs § 4, § 1, stk. 2, nr. 5, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, som affattet ved denne lovs § 5, § 1, stk. 4, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., som affattet ved denne lovs § 6, ophæves den 17. marts 2024, jf. dog stk. 3.

Hensigten med den foreslåede solnedgangsbestemmelse er, at der skabes parallelitet til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, således at loven alene vil skulle gælde i den periode, hvor fordrevne personer fra Ukraine er meddelt opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil således indebære, at loven ophæves den 17. marts 2024, svarende til gyldigheden af de opholdstilladelser, der meddeles efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslås i § 7, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren, hvis udlændinge- og integrationsministeren i medfør af § 3, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, fastsætter regler om, at opholdstilladelse forlænges til den 17. marts 2025, kan fastsætte, at ophævelsen af § 11, stk. 3, 3. pkt., § 11, stk. 6, 2. pkt., § 11, stk. 8, 2. og 3. pkt., overskriften før § 22 b, § 22 b, overskriften før § 22 c, § 22 c, § 27, stk. 2, 2. pkt., § 44 a, stk. 6, § 80, stk. 2, 2. pkt., § 81 b, stk. 4, og § 87, stk. 2, 2. pkt., i dagtilbudsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1-9, § 5, stk. 6, 6. pkt., § 5, stk. 8, § 11 a, stk. 1, 4. pkt., § 22 a, i folkeskoleloven, som affattet ved denne lovs

§ 2, § 1, stk. 8, i lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som affattet ved denne lovs § 3, § 1, stk. 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved denne lovs § 4, § 1, stk. 2, nr. 5, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, som affattet ved denne lovs § 5, § 1, stk. 4, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., som affattet ved denne lovs § 6, udskydes til et senere tidspunkt, dog ikke senere end til den 17. marts 2025. Børne- og undervisningsministeren under særlige omstændigheder kan fastsætte, at lovens ophævelse helt eller delvist udskydes til den 17. marts 2025. Udskydelse forudsættes af at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om, at opholdstilladelse meddelt efter lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine kan forlænges til den 17. marts 2025.

Det foreslåede vil indebære, at ophævelse af bestemmelser i medfør af det foreslåede § 7, stk. 2, kan udskydes administrativt til et senere tidspunkt, dog ikke senere end til den 17. marts 2025.

Det vil være en betingelse for udskydelse af lovens ophævelse, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om forlængelse af opholdstilladelser efter § 3, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det vil endvidere være en betingelse for udskydelse af lovens ophævelse, at aftalepartierne bag aftalen om øget fleksibilitet i modtagelsen af fordrevne børn og unge på børne- og undervisningsområdet giver tilslutning til, at lovens ophævelse udskydes til et senere tidspunkt, dog ikke senere end til den 17. marts 2025.

Børne- og undervisningsministeren vil således inden udstedelse af en bekendtgørelse om udskydelse af lovens ophævelse forelægge et bekendtgørelsesudkast for aftalepartierne. Børne- og undervisningsministeren vil alene kunne udstede regler om udskydelse, hvis aftalepartierne giver tilslutning hertil.

Til § 8

De foreslåede ændringer vil ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Det bemærkes hertil, at Færøerne og Grønland har overtaget skoleområdet.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 11. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen beslutter på baggrund af en konkret, individuel vurdering, om børn af udlændinge, der har midlertidigt ophold i landet på grundlag af beskæftigelse eller i henhold til EU-retten, skal have foretaget en sprogvurdering, jf. stk. 2. Forældre til børn i det tyske mindretal kan fravælge en eventuel sprogvurdering efter stk. 1 og 2.

Stk. 4-5. ---

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der ikke er optaget i et dagtilbud, i forbindelse med sprogvurdering efter stk. 2 og 4 gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.

Stk. 7. ---

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at give et sprogstimuleringsstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til tosprogede børn, der ikke er i dagtilbud, og som på baggrund af sprogvurdering efter stk. 2 og 4 vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter.

§ 1

I dagtilbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 454 af 19. april 2022, som ændret ved lov nr. 1162 af 8. juni 2021, lov nr. 2594 af 28. december 2021 og lov nr. 2595 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen beslutter på baggrund af en konkret, individuel vurdering, om børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, uanset bestemmelserne i stk. 1, 2 og 4, skal have foretaget en sprogvurdering.«

2. I § 11, stk. 6, indsættes som 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke har fået en sprogvurdering efter stk. 2 og 4, jf. stk. 3, 3. pkt., gøres opmærksomme på muligheden for, at deres barn kan blive optaget i et dagtilbud.«

3. I § 11, stk. 8, indsættes som 2. pkt. og 3. pkt.:

»Kravet efter 1. pkt. gælder ikke børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Omfanget af disse børns sprogstimulering skal på baggrund af sprogvurderingen efter stk. 2 og 4 fastsættes ud fra barnets behov.«

4. Efter § 22 a indsættes i *kapitel 3*:

»Særtilbud i form af et dagtilbud

§ 22 b. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dagtilbud etableret efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, drives som et særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Stk. 2. For særtilbud efter stk. 1, som er drevet af en privat leverandør efter dagtilbudslovens § 19, stk. 3 og 4, og §

21, stk. 3, kan kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 alene træffes efter anmodning fra tilbuddet.

Stk. 3. Hovedsproget i særtilbud efter stk. 1 kan uanset bestemmelsen i § 22 a, stk. 1, være ukrainsk. Børn i disse tilbud skal introduceres til det danske sprog.

Stk. 4. Særtilbud efter stk. 1 er uanset bestemmelsen i § 8, stk. 1, ikke omfattet af krav om udarbejdelse af en pædagogisk læreplan. I disse tilbud skal arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse ske med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, jf. § 8, stk. 2.

Befordring til børn mellem hjem og dagtilbud mv.

§ 22 c. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde befordring mellem hjem eller dettes nærhed og dagtilbud til børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine.«

§ 27 c. ---

Stk. 2. Forældre kan uanset stk. 1 ikke tilkendegive ønske om deres barns optagelse i selvejende og udliciterede daginstitutioner efter § 19, stk. 3 og 4, som har indgået aftale med kommunalbestyrelsen om at forbeholde pladserne i institutionen for børn af medarbejdere fra en eller flere virksomheder, jf. § 27, stk. 2, 2. pkt.

§ 44 a. --- *Stk. 2-5.* ---

§ 80. ---

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen.

§ 81 b. --- *Stk. 2-3.* ---

§ 87. ---

5. I § 27 c, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»I særtilbud i form af et dagtilbud, hvor alle pladser er forbeholdt børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. § 22 b, stk. 1, kan alene forældre til disse børn uanset stk. 1 tilkendegive ønske om optagelse.«

6. I § 44 a indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Kravene efter stk. 1, nr. 1-3, om optagelse i obligatorisk læringstilbud gælder ikke for børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

7. I § 80, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Tilskud til privat pasning til forældre med børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan gives til en anden aldersgruppe.«

8. I § 81 b indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Kommunalbestyrelsen kan uanset stk. 1 beslutte, at kravet om dansk som hovedsprog efter stk. 1, 1. pkt., ikke gælder for private pasningsordninger, hvor der indgås aftale om pasning af børn, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. I disse ordninger kan hovedsproget være ukrainsk.«

9. I § 87, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

Stk. 2. Kravene om tilstrækkelige dansk kundskaber efter stk. 1, nr. 1, og om ophold efter stk. 1, nr. 4, gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

§ 99. Staten afholder efter reglerne i stk. 2 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

1-7) ---

8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, eller

9) ---

§ 5. --- *Stk. 2-5.* ---

Stk. 6. Der gives i fornødent omfang undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn i grundskolen. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn og om modersmålsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæiske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Færøerne og Grønland. For elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om obligatoriske sprogrøver, som forudsætning for at eleven kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog. Består eleven ikke prøven, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin i 2 år. Børne- og undervisningsministeren kan fravige stk. 1-3, §§ 7 og 7 a, § 13, stk. 3, § 14, og § 14 b, stk. 2, 1. pkt., i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning.

Stk. 7. ---

»Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kravene om tilstrækkelige dansk kundskaber efter stk. 1, nr. 1, og om ophold i riget efter stk. 1, nr. 4, ikke gælder for forældre, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

10. I § 99, stk. 1, nr. 8, ændres »eller § 9 c, eller« til: »eller § 9 c,« og i § 99, stk. 1, nr. 9, ændres »9 e.« til »§ 9 e,«.

11. I § 99, stk. 1, indsættes som nr. 10 og 11:

»10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller

11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

§ 2

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1887 af 1. oktober 2021, som ændret ved § 13 i lov nr. 1746 af 27. december 2016, § 1 i lov nr. 209 af 5. marts 2019, lov nr. 2047 af 14. november 2021 og § 1 i lov nr. 567 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 6, indsættes som 6. pkt.:

»Elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, indgår ikke ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder, og krav om aflæggelse af sprogrøver, jf. 3. pkt., for disse elever kan fraviges.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 8*:

»*Stk. 8.* Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om elevtal i undervisningen i dansk som andetsprog, frit-

§ 11 a. Elever i børnehaveklasser på skoler og afdelinger af skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år, skal bestå en obligatorisk sprogprøve, jf. stk. 2, før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse. Består eleven ikke sprogprøven, skal eleven igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår, jf. dog stk. 4 og 5. Påbegyndelse af undervisning i 1. klasse kan kun udsættes en gang for den enkelte elev.

Stk. 2. I børnehaveklasser omfattet af stk. 1 gennemføres tre sprogprøver. Den første sprogprøve gennemføres i forbindelse med undervisningens påbegyndelse, den anden sprogprøve gennemføres i februar, og den tredje sprogprøve gennemføres umiddelbart inden skoleårets afslutning. Består eleven en sprogprøve, skal eleven ikke deltage i yderligere sprogprøver.

Stk. 3-6. ---

gelse for undervisningen i fag, undtagen dansk og matematik, og antal undervisningstimer, samt modtagelsesklassers omfang med hensyn til klassetrin for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

3. I § 11 a, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»Elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, indgår ikke ved opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder.«

4. I § 11 a, stk. 2, indsættes som 4. pkt.:

»Krav om aflæggelse af sprogprøver, jf. 1. pkt., for elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan fraviges.«

5. Efter § 22 indsættes:

»§ 22 a. En kommunalbestyrelse kan for elever, der har ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, henvise til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, hvis der er indgået overenskomst med

1) en anden kommunalbestyrelse om undervisning i den anden kommunes skoler, herunder kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lov om kommunale særlige grundskoler til personer, der er fordrevet fra Ukraine,

2) en fri grundskole eller

3) for så vidt angår undervisning på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse en institution omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for forberedende grunduddannelse.

Stk. 2. En kommunalbestyrelsen kan for elever omfattet af stk. 1 henvise til undervisning på 7.-9. klassetrin efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, hvis der er indgået overenskomst herom med en institution omfattet af stk. 1, nr. 3.

Stk. 3. Den henvisende kommunalbestyrelse har ansvaret for og skal føre tilsyn med undervisningen i skoler omfattet af stk. 1, nr. 3.

Stk. 4. Finansieringen af undervisning for elever omfattet af stk. 1 er et anliggende mellem den henvisende kommunalbestyrelse og den anden kommunalbestyrelse eller den pågældende skole eller institution.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten, der er nævnt i stk. 1.«

§ 3

I lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1752 af 30. august 2021, som ændret ved lov nr. 1562 af 27. december 2019 og lov nr. 2532 af 22. december 2021, foretages følgende ændringer:

§ 1. --- *Stk. 2-7.* ---

1. I § 1 indsættes som *stk. 8:*»*Stk. 8.* Institutioner, der er nævnt i stk. 1, kan efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. § 22 a, stk. 1, i lov om folkeskolen. Institutioner med ledig kapacitet skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen stille kapaciteten til rådighed herfor.«

§ 4

I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1753 af 30. august 2021, som ændret ved lov nr. 1562 af 27. december 2019, lov nr. 2055 af 16. november 2021, lov nr. 2152 af 27. november 2021, lov nr. 2532 af 22. december 2021 og lov nr. 324 af 16. marts 2022, foretages følgende ændringer:

§ 1. --- *Stk. 2-5.* ---

1. I § 1 indsættes som *stk. 6:*

»*Stk. 3.* Institutioner, der er nævnt i stk. 1, kan efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1. Institutioner med ledig kapacitet skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen stille kapaciteten til rådighed herfor.«

§ 5

I lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 9. august 2021 foretages følgende ændringer:

§ 1. --- *Stk. 2.* --- 1-4) ---

1. I § 1, *stk. 2*, indsættes som *nr. 5:*

»5) Efter overenskomst med en eller flere kommunalbestyrelser varetage undervisning af elever i 7.-9. og 10. klasse med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. folkeskolelovens § 22 a, stk. 1. Institutioner med ledig kapacitet skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen stille kapaciteten til rådighed herfor.«

§ 6

§ 1. --- Stk. 2-3. ---

Stk. 4. § 5, stk. 6, 3. og 4. pkt., i lov om folkeskolen finder tilsvarende anvendelse for elever i 1.-9. klasse på frie grundskoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste 3 år.

Stk. 5-6. ---

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1656 af 9. august 2021, som ændret ved §
1 i lov nr. 397 af 2. maj 2018, § 1 i lov nr. 563 af 7. maj
2019 og § 2 i lov nr. 567 af 10. maj 2022, foretages følgende
ændring:

1. I § 1, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»§ 5, stk. 6, 6. pkt., i lov om folkeskolen finder tilsvarende
anvendelse for elever med opholdstilladelse efter lov om
midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra
Ukraine.«